Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 95 (4420). ШОАТТА, 12 август 1967 шу. Мах 2 кеп.

ТАХАН НОМЕР ТІА:

ОКТЯБРА НАКЪАДОЛХАШ

☆

КХОАНА ГІИШЛОШЪЕРИЙ ДИ ДЕЗДУ СОВЕТСКИ НАХА

☆

ХЬАЛХА ЛАТТАРАШЦА НИЙСЛЕ

☆

КЪОНАЛА, ХОЗАЛА ЦІЕЙ

☆

ТІЕХЬАДИСАЧА ГІУЛАКХАШЦА—ЛИРА КЪОВСАМ

ИРАЗЕ ГІИРСАШ ХЬАЛДЕРАШ

Юбилейни шера тІаийца доккхий декхараш сийленца кхоачашдара чуийнна къахьегаш ба Нохч-ГІалгІайчен гІишлошъераш. Тахан шоай дезача ЦІейна уж накъабаьххаб къахьегама толамашца. Говзача кулгашца цар хьалъяьй тайп-тайпара промышленни объекташ, культурно-бытовой помещенеш, школаш, нах чубаха цІенош, иштта кхы а.

Шерагара шерага дуккагІа хьалъю капитальни гІишлош. Укх тІеххьарча шера капиталовложеней боарам дегІабенаб 14 процент, гІишлошъяра балхий боарам — 23 процент. Республике вІашагІъеххкай йоккхий подрядни гІишлоний организацеш.

Доккхий толамаш доах юбилейни шера «Грознефтехимремстрой» треста, «Чечингушводстрой» управлене, «Чечингколхозстрой» объединене, № 7 йолча специализировании монтажни управлене треста, «Ювмонтажавтоматика» трестий монтажни управленей коллективаша, иштта кхычар.

БІаьш нах ба социалистически яхье хьалхле лелаеш. Республике дукха ба йоккха говзал йола гІишлошъераш. Вить эзар совгІа коммунистически къахьегама ударник ва, 200 совгІача бригадашта коммунистически къахьегама коллектив яха сийлен цІи еннай. ВорхІ шера план кхоачашъеча доккхий толамаш дахар бахьан долаш 200 совгІа сага орденаши медалаши еннай.

Республика гІишлошъераша даьккха толамаш дувцаш масалаш кхы дуккха а доаладе йиш я. Тахан укх номер тІа оаха кепатох уж дувца материалаш.

Цхьабакъда, белгалдаккханза дарган республика тІишлошъерий балхаца дукха кхоачамбоацараш хилар. Дуккхача организацеша кхоачашъяц капвложенех бизза пайда эцара, объекташ йистеяхара планаш. Тоъаш яц моттигера гІишлон материалаш. Дуккха кхоачамбоацараш да йоккхапанельни домостроени дегІайоалаеча. Цхьайолча гІишлошка геттара лоха я къахьегама дисциплина, каст-каста хувцалу кадраш.

Республика дуккхача гІишлон организацеша бизза пайда эцац йолаш йолча торонех, цулухьа кхоачашъяц гІишлош хьаярга дІадолар кІезигдара план. Дуккхача шерашка цу даькъе тІехьаюсаш я «Грозпромстрой», «Грозхимнефтестрой», «Чечингсельстрой» тресташ.

ГІишлош хьаярга дІадолар кІезигдара план кхоачашъяц укх шера 6 подрядни организаце.

Цу тайпара кхоачамбоацараш хилара бахьан да гІишлош еча шерра механизаци юкъе ца йоалаяр, къахьегама овсарле лоха хилар, гІишлон материалаш кхомбеш тІа ца ахийтар, накладни расходаш йоккхий хилар.

ЧоагІа новкъарле еш гІулакх да материальни къахьегамен ресурсаш дукхача объекташка, гІишлошка гІолла екъаенна хилар. Цу тайпара хьал да «Чечингсельстрой» яхача тресте.

Дуккхача гІишлоний организацеша кхоачашъяц къахьегама овсарле лакхъяра план.

Эсала латт республике нах чубаха цІеноши культурно-бытовой объекташи хьалъяра гІулакх. Нах чубаха цІенош хьалдара 6 бетта план 60 процент мара кхоачашъяьяц. КПСС горкомаша, райкомаша, моттигерча Советий исполкомаша деттІа терко яц из болх тоабара.

Кхы дІахо да мегаргдац уж кхоачамбоацараш. ЦІенхаштта тоабе беза болх. Дукха ха йисаяц хІанз Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизара юбилей тІакхача. Цу юкъа еррига торонаш оарцагІъяха еза юбилей сийна тІаийца декхараш дизза кхоачашдара. ХІанз де дезараш дукха да. Республика гІишлошъерий сийлен декхар да еррига торонаш оарцагІъяьха, болх тоабара де мел дезар дар.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, гІишлоний организацей кулгалхой декхарийла ба гІишлош хьалъеча хІара объекте шерра социалистически яхь йоаржае, хІара ди ударни хургдолаш болх вІаштІехьбаккха, гІишлошъераашта мел эша хьалаш Іалашде. Кхетамца вІаштІехьъяккха еза гойтара агитаци.

Эггара хьалха теркам тІабахийта беза хьалъеш латта объекташ сихагІа йистеяхара къахьегама овсарле лакхъяра, гІишлош хьальярга дІадолар кІезигдара.

Боккха лоархІам болаш гІулакх да материальни къахьегамен ресурсаех кхетамца пайда эцар, уж тайп-тайпарча объекташка дІаюха ца кегаяр. Кхом беш дІаахийта еза гІишлон материалаш.

ГІишлош еча шерра юкъейоалае еза прогрессивни методаш, балха юкъехкахьа еза дикагІбарий опыт.

ГІишлон управленей, заказчикий организацей, проектнии снабженчески организацей кулгалхой декхарийла ба шоашкарча материально-технически ресурсаех дикагІча тайпара пайда эца.

Къаьстта теркам тІабахийта безаш гІулакх да материально-технически обеспечени тоаяр. гІишлошка шерра механизаци юкъейоалаяр, къахьегам нийса вІаштІехьбаккхар.

Сухалбе беза культурно-бытовой объекташи нах чубаха цІеноши хьалдара. ХІанз йистеяла гаргагІертача цу тайпарча объекташта дукхагІа гІишлон материалаши, транспорти хьожае еза, уж специальни технологически оборудованеца Іалашъе еза.

Шеко яц Нохч-ГІалгІайчен гІишлошъераша шоашта хьалхашха латта бехктокхаме декхараш дизза кхоачаш а деш юбилейна сийленца накъагІоргхиларах.

ССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

Авиационни техника тІехдика Іомаярах, Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизар белгалдоаккхаш 1967 шера 9-ча июле яьча авиационни параде йоккха говзал хьахьокхарах СССР Лакхехьарча Совета Президиумо 1967 шера 10 августа арадаьккхача ший Указаца СССР орденаши медалаши еннай 965 летчика, штурмана, парашютиста, десантника, инженера, техника, Герзашцарча Низий, граждански авиаце, авиационни промышленноста, ДОСААФ кхыча специалисташта.

ЦІеча Байракха орден еннай 15 сага. Къахьегама ЦІеча Байракха орден — 10. ЦІеча Седкъа орден — 478, «Знак почета» яха орден — 136, «За отвагу» яха медаль — 51, «За боевые заслуги» яха медаль — 171, «За трудовую доблесть» яха медаль — 54, «За трудовое отличие» яха медаль — 30 сага.

ДИКА ГІУЛАКХ ХЬАЛЛАЬЦАД

Грозненски слюдяной фабрика хІара болхлочо, смена, бригадо ший керттера декхар лоархІ Октябра цІейна доаггІаш дола къахьегама совгІат кийчлар. Цу даькъе къаьстта дика къахьег тха фабрика чуйоагІача Веденски филиала коллективо.

Валови продукци арахецара ворхІ бетта план 109,5 процент кхоачашъяьй цо. Планал совгІа арахийцай итташ эзараш сомий маьха продукци. Къахьегама овсарлен план 7,8 процент тІеххкхоачашъяьй, хІаьта арахецача продукцега дІабола мах планах лаьрхІачул 4,5 процент лохбаьб.

Филиалерча ерригача бригадашта хьокхам телаш я Каратаева Рашая керте латта щипальщиций бригада. ВІаштІа ер кхоалагІа бутт ба цо хьалхара моттиги, хІаьта фабрике шоллагІа моттиги лелаю. Цу бригаде хьинаре къахьегарча белгалъяьнна я Веденски районни Совета депутат, коммунистически къахьегама ударник Гацаева Марем. Дуккхача шерашка лакха къахьегама толамаш лахарах, района общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах 1966-ча шера СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Указах «За трудовое отличие» яха медаль елар цунна.

Филиала болхлоша даь а ца Іеш, ерригача района къахьегамхоша сий ду цун. Иштта дика къахьегаш ба цига щипальщицаш З. Исакова, А. Хаджимурадова, Т. Батукаева, иштта кхы дукхабараш.

Ши-шегІа хьахулаш дап уж къахьегама толамаш. Толамий лард а хинна дІаэттай социалистически яхь. Хан-ханнахьа итогаш ю даьхача къахьегама толамий. Къахьегама овсарле лакхлургйола иаьъ къаш-лех. Чурча кхоачамех бизза пайда ийбу.

Октябра цІейна сийленца накъадахара Грозненски химически комбината инициатива хьал а лаьца даим шоашка хургйолаш памятни байракхаш яхараи Октябра 50 шу яха сийлен цІи яккхараи чІоагІа къовсам лоаттабу филиала болхлоша. Цу даькъе юкъарча болхлой собране доккхий социалистически декхараш гІаийцад коллективо. Октябра 50 шу дузача денга планал совгІа 4 эзар сома маьха продукци арахеца лерхІ цо.

А. КОЖУХОВСКИЙ,
Грозненски слюдяной фабрика партийни организаце секретарь.

ЦІЕЙ СИЙНА

Укх шера къаьстта дика къахьег «Дружба» яхача Грозненски картонажни фабрика болхлоша. Валови продукци арахецара ворхІ бетта план 112 процент кхоачашъяьй цар, планал совгІа арахийца продукци 45 эзар сома маьха я. Продукцега дІадодар лохдарах паччахьалкхенна кходаьд массехк эзар сом ахча.

Дукха ха йоацаш кердача сомашта лаьрхІа дола тускараш арахеца йолаеннай фабрика. Из болх беча хьинаре къахьег ни. Солодова, Алиева, Жердева, кхычар.

Укх бетта доаха толамаш кхы а лакхагІа да. Декада планал совгІа бІаьш сомий маьха продукци арахийцай. Уж толамаш доахача дизза дакъа лаьцад мастераша Бангашева, Тутаева, Гусейнова, Ахмадова, кхыбараша.

Т. МАИЛОВА,
«Дружба» яхача Грозненски картонажни фабрика директор.

☆

Вай республике кхачан промышленноста предприятешка а мехкарча дуккхача предприятешка а дІакхоач Шаьла районерча «Пишемаш» яхача завода арахеца продукци. Къаьстта доккха декхараш хьалхашка латт завода коллектива укх юбилейни шера. Уж толамца кхоачашдеш хьайоагІа из. ВорхІ бетта план 101,3 процент кхоачашъяьй завода болхлоша, планах лаьрхІачул совгІа арахийца продукци 12 эзар сома маьха я.

Къахьегама овсарлен план а тІеххкхоачашъяьй цар, хІаьта арахецача продукцега дІабода мах лохбарах укх шера паччахьалкхенна кходаьд 16 эзар сом ахча. Уж къахьегама толамаш лохдалийтац укх бетта а. Хьалхарча декада план тІеххкхоачашъяьй завода коллективо.

Иштта лакха къахьегама толамаш доахача хьинаре къахьегарца белгалъяьнна я нов. Бисултанова кулгалду слесарий - сборщикий бригадеи, токараш Овчинников Григорийи, Газдиев Къоасами, кхыбараши. ХІара сменах нормаш юкъера лаьрхІача 120—125 процент кхоачашъю цар.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

☆

Грозненски химически комбинате хІанзе гучаювл бархІ бетта задани кхоачашъяь коллективаш. БархІлагІча августе шоай задани кхоачашйир В. А. Политов керте латтача № 15 йолча цеха коллективо.

Укх деношка кхы а массехк коллективо кхоачашъергья план.

Н. КОСТЫРИНА,
инженер-экономист.

Валови продукце ворхІ бетта план 105,5 процент кхоачашъяьй, планал совгІа тийга арахийца барзкъаш 83 эзар сома маьха да. Ширпотреба цехо духхьал отходаш бахьан паччахьалкхенна баь пайда 181 эзар сома маьха ба.

Хьалха латташ хьайоагІа П. Ф. Сапронова кулгалду № 2 йола барзкъаш тега цех, Р. Ф. Слюсарева кулгалду № 4 йола цех, иштта № 1 йола М. И. Демченко керте латта филиал а.

Н. БОРИСОВА,
планово-экономически отдела начальник.

☆

ВорхІ бетта валови продукци арахецара план 114 процент кхоачаш я еш, планал совгІа 43 эзар сома маьха продукци арахийцай Грозненски «Художник» яхача фабрика коллективо. ХІаьта товарни продукци арахецара из план 109 процент кхоачашъяьй цо.

Къахьегама овсарлен план 4 процент тІеххкхоачашъяьй, хІаьта арахецача продукцега дІабода мах 3 процент лохбаьб. Цун чотах паччахьалкхенна кходаьд эзараш сомаш ахча. Укх бетта хьалхарча декада план а ханал хьалха кхоачашъяьй фабрика болхлоша.

Яхье хьалха латташ хьайоагІа Краков Владимир- Диваньян Георгий керте латта цехаш.

Б. МИРЗОЕВ,
Грозненски «Художник» яхача фабрика директор.

☆

Старогрозненски мехкдаьтта майда гаьнагІча моттиге улл № 673 хургйола бурув тоха скважина. Вышкана лард йоллаш ба укхаза вышкомонтажникаш.

Ши метр кІоаргача къаьнача котлована чура хьал а яьккха 15 километр гаьна уллачара хьа тІа я езаш яр 53 метр лакха йола вышка. Хала бар някъ: тІехьвала везар Алхан-Чуртски канала наькъа тІарча электропередачай лакхавольтни линех. Старогрозненски кІоарга бурув деттача контора Злыдин Михаил Андреевича кулгалдеча монтажникий бригадана тІабиллар из болх. Транспортни конторера низ болча «С-100» яхача тракторэшца новкъостала баьккар вышкомонтажникаш С. Мартынов, В. Мирчанский, Н. Сигаев, кхыбараш.

Ханал цхьа ди хьалха баьлар уж хургйолча скважина вышка чІоагІъяь. Из да юбилейна сийна хетадаь тха эІаминга совгІат, — аьлар трактористо Эмид Салгиреа.

А. ТИЩЕНКО.

ВАЙ МЕХКА ГІОЛЛА

АХ БІАЬ ШЕРА—БІАЬЗЗА ДУКХАГІА

1917 шу долалуш Чуваше территоре тІа ерригаш а ялх юкъерен нйс ворхІ шерен школа мара яцар, цар чу дешаш 2707 дешархо а волаш.

Чуваше просвещене Министерстве АПН корреспондентага хоам бир, хІанз республике 796 общеобразовательни, царех юкъера — 223, бархІ шера — 345, юххьанцара 228 школа хиларах. Цар чу дешаш да 241 эзар бер. Республика школашка болх беш ва 13 эзар хьехархо.

Укх пятилеткагІа просвещене гІулакхашта хьожаяь 8 миллион сом. 1970 шера 270 эзар совгІа бер хургда Чувашски АССР школашка дешаш.

Укх юбилейни шера, республике хьалъе лаьрхІад 15 эзар бера моттиг хургйола общеобразовательни школай здании.

Петр СЫМКИН,
АПН корреспондент.

ХЬАША ТІАЭЦАРА ЙОЛА ЭТАЖАШ

Тбилисена юккъе хьалъяьй 20-зза вІаштІара яь «Иверия» яха гостиница. ХІанз а укхаза шоай болх йистебаьккха бовланза ба штукатураш, маляраш, электрикаш, хІаьта эггара хьалхара хьаьший укхаза боагІаргба Октябра 50 шу дузаш. Республика столице каста кхы а лакха ши гостиница хургья: спорта Дворецa гаьна доацаш 20-зза вІаштІара яьри коммунарий беша хьалхашкара 22-зза вІаштІара яьри. ХІаьта ерригаш а хІанз Тбилисе хьалъеш я иштта лакха 27 здани...

Хьаша тІаэцара йола этажаш урагІъух Грузе кхыча миІингашка а.

КЕРДАЧА ШЕРА УЧЕБНИКАШ

КАЛИНИН. Берий литература Калинински полиграфически комбината коллективо ханал хьалха арахийцар пхи миллион учебникаш. Бутт хьалха арахийцар «Вай даха мохк», «Аврора» кхесса топ», «Советски гербах дола дувцараш» яха книжкаш.

Комбинат яь дукха ха яц — деррига а ши шу мара даьннадац цун, цхьабакъда предприяте бераашта дуккха миллиончаш тайп-тайпара книжкаш тел. Печатникашта боккъонца Іомаяьй керда техника.

ГІишлошъераш хІанз комбината кхоалагІа, тІеххьара оргІа йистейоаккхаш ба. ХьатІадоагІача шера комбинато хІама ца эшаш шозза дукхагІа арахецаргья продукци.

ЖЕНА—«ЗОНТАШ».

БІаьи ткъаьнит баьццара зонт — хІара дар дукха совгІа - эпашагІа доапаш цхьан гектара боараме — хьалъэттад укх тІеххьарча шин-кхаь шера Калмыке йІайхачен екъачен аренашка. Колхозашеи совхозашеи баьццара оазисаш хьалъуттаю даьгІенашкара, хий мелача моттигашкара. Фермашта юхера жа Іулаш бІайха хьежача маьлхах лорадар духьа.

Зонтай хьисапе хьу йогІара опыт Ростовски областерча коатІара оалхазараш леладерашкара хьаІомаяьй Калмыке хьайбаш леладераша. Цига баьццарча гІайренашка йІовхалах лечкъ москалий Іулаш.

Пхи шу даьнна йолаш дІаегІача кагий гІалгаш долча гаьнашен кІайча кІарцхалеи шоллагІча шерре а тоъал Іи ду йІайхача хача хьайбаш кІаллачкъара. Баьццарча зонташа кхоалагІча шера шоашта гонахьа дика климат оттаю.

Баьццара оазис хьалкхеярга дІабода мах иттазза совгІа лохагІа ба излал йолча моттиге Іи отталалла йола кхоалле Іардаккхех хьалъярга бодачул!

Анатолий ПРАЗДНИКОВ,
АПН корреспондент.

ТІехьабусараш хила йиш яц!

ХА МА ТИЛИЙТА

Валови продукци арахецаш йолча промышленни предприятешта нийсса республика экономикеи культуреи дегІаккхувлача боккхача лоархІаме я валови продукци ара ца хеце а, кхыдола лоархІамереи бехктокхамереи декхараш кхоачашдеш йола тайп-тайпара предприятеши организацеши. Цу тайпарча предприятеех я, белгала аьлча, бурув детта контораш, автобоахамаш, машиннаькъа транспорта, бувзама предприятеш а хІаьта иштта коммунальни боахамеи бытовой гІулакхаш дареи Министерствай организацеш а. Цу предприятей коллективаша дика вІаштІехьбаьккхаи нийсей болх барах тийша хургда дуккхача хьале республика бІарчча хьайийцача халкъа боахама план кхоачашъелга.

Ховш да, мехкдаьтта промышленность дІахо дегІаккхувлара тохкама бурув детташи эксплуатаце дІаялен керда скважинаш яхар керттерча лоархІаме долга. Халахете а, укх шерах дІабахача ворхІ бетта баьча балха итогаша хьахьокхачох, Нохч-ГІалгІайчен бурувдеттараш шоай декхарех лоархІабац. «Малгобекнефта» мехкдаьтта промыслови управлене № 1 йолча бурув деттача цхьан конторо мара кхоачашъяьяц скважинаш яхара ворхІ бетта план, вокх бурув деттача конторашa скважинаш яхара ворхІ бетта план кхоачашъяьяц. Цу цхьан ханна бурувдеттараша планахчул дикка совгІа бахийтаб метр бурув тохарга дІабода мах, хІаьта из бахьан долаш 6 бетта совнагІа дІадахийтад 2,6 миллион сом ахча.

Хабар дац дувца, бурув деттача организацей балха тІа цІенхашттара халонаш хиларах. керттерча даькъе материально-технически Іалашо юкъагІъювлаш хилар бахьан долаш. ХІаьта а, результаташ дуккха а дикагІа хила йиш йолаш бар бурувдеттараш, нагахьа санна болх дикагІа вІаштІехьбаьккха хиннабаларе, кхоачамбоацараш сихха дІадаьхадаларе, кхоачамех пайда дикагІа ийцабаларе. Болх дерттІа вІаштІехьбаьккха ца хилар бахьан долаш зехьа дов рузкъа хІанз а дукха да бурув деттача, авареш хулаш, къахьегамеи технологически дисциплина телхаеш моттигаш я.

Бурувдеттарий декхар — уж кхоачамбоацараш цІендаь дІадахар, тІехьакхер, карара далийтараш юхаметтаоттадар. Шоай аргІанна «Грознефта» объединене кулгалхой декхарийла ба къахьегама овсарле лакха йолаш болх бара бурувдеттараашта мел эша хьалаш хилийтар духьа де дезар сихха чакхдаккха.

Транспортен бувзамеи дуккха а дукхагІа йолча предприятеша толаме кхоачашъю паччахьалкхен плани Сийлахь боккхача Октябра сийна тІаийна шоай социалистически декхараши. Масала, Къилбаседа-Кавказски машиннаькъа Грозненски отделене машиннаькъахоша 112,8 процент кхоачашъяьй грузооборота оттаяь хинна ворхІ бетта план. Керттерча хьокхамашта ворхІ бетта планах лоархІаньй вІашагІкхийттача авиационни отряда, бувзама республикански управлене, «Чечингстройтранса» объединене, «Грознефта» объединене автобоахамий, «Грознефтехимзаводы» яхача объединене коллективаш, кхыяраш.

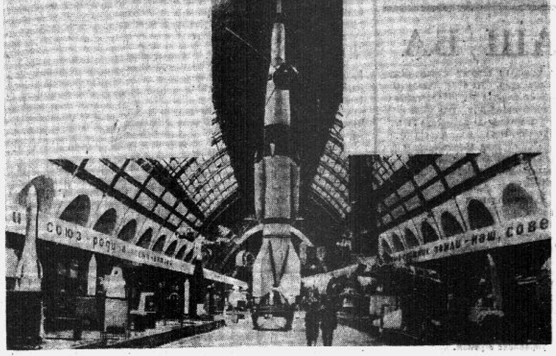
Цхьабакъда, хІанз а кІезига дац тонно-километраш мухь кхахьара ворхІ бетта план кхоачаш ца яь автобоахамаш а. 7 бетта план доходашта кхоачашъяьяц бувзама дуккхача предприятеша. ТІехьаюсараш я бытовой гІулакхаш дареи коммунальни боахамеи предприятештеи организацештеи юкъе а.

Ди тІехьа ха кІезигагІа юс юбилейни дата — Советски Іаьдала 50 шу дуза ди хьатІакхача, цулухьа тІехьайисараштa юкъе нийсъенна коллективаш хІанз декхарийла я шоашта тІалаттар боккха бехктокхам болга а ховш, шоай деррига низаш дизза тІа а дохийташ къахьега, болх кІезиг-дукха а юкъагІа ца балийта, тІехьайисачара фуннагІа даь а хьалхайовла, яхье хьалха латтаний боарамга кхоачаш айяла.

Сийлахь - боккхача Октябра 50 шу дизара сийна шоаш социалистически яхь лоацаш республика къахьегамхоша шоашта декхар тІаийцадар цхьаккха а юкъера ца йоалийташ ерригача предприятешеи организацешеи паччахьалкхен план кхоачашъелга Іалашде аьнна.

КЕРТТЕРЧА ХЬОКХАМАШТА 7 БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШ ЦА ЯЬ ПРЕДПРИЯТЕШИ ОРГАНИЗАЦЕШИ

Предприятеш	Предприяте кулгалхо	Парторганизаце секретарь	План кхоачашъяра проц.
«Старогрознефта» НПУ тохкама кІоарга бурув детта контора	Ю. Г. Терентьев	П. И. Обливальный	92.5
«Малгобекнефта» НПУ тохкама кІоарга бурув детта № 2 йола контора	А. Ж. Карнаев	Ф. В. Щукин	79,9
«Сунжанефта» НПУ Карабулакски КГРБ	А. Ш. Косивченко	А. З. Литвиненко	91,8
«Грознефтеразведка» яхача треста Октябрьски КГРБ	Р. В. Деребизов	А. М. Безгласный	78,9
«Грознефтеразведка» яхача треста Терски КГРБ	Д. А. Тулышев	В. А. Ребров	75,2
«Грознефтеразведка» яхача треста Алиюртовски КГРБ	В. С. Свинцов	М. Исаев	87,9
«Грознефтеразведка» яхача треста Эльдаро-Орлиная мехкдаьтта разведка	А. М. Мучаев	А. В. Антоненко	76.8
№ 1 йола Грозненски автобусни парк	Г. Ф. Лубашев	В. Д. Бухтояров	90,0
№ 2 йола Грозненски автобусни парк	А. А. Гуркин (хьалхагІа хинна директор)	А. Г. Воробьев	93,7
2 йола Грозненски автобоахам	И. А. Сапронов	А. К. Лысенко	84,4
Автоколонна № 1436	Б. А. Григорьянц	А. П. Голдаев	92,5
Гудермесски автобоахам	Х. А. Джамалханов	А. У. Усмаев	87,8
МалгІабикера автобоахам	К. К. Боков	М. С. Мамилов	84.6
Наурски автобоахам	М. В. Зиновьев	М. Д. Лопатин	86,6
Наьсарера автобоахам	А. Ю. Амирханов	М. Х. Аушев	95,4
Шелковской автобоахам	А. А. Погалов	С. С. Суховеев	95,0
Авторемонтни мастерской	Н. Н. Сбойчаков	Г. И. Кабанчук	85,7
Грозненски районни бувзама узел	М. А. Третьякова		97,0
Ведана района бувзама узел	А. З. Абдурзаков		98.9
Гудермеса районни бувзама узел	В. М. Прядухин	Г. В. Чашников	97,0
Наурски районни бувзама узел	Ф. Н. Дмитриенко		99,7
Советски районни бувзама узел	Я. А. Алиев		98,1
Сунженски районни бувзама узел	В. Г. Щетинский	Д. Я. Тумгоев	95,9
Урус-Мартана районни бувзама узел	Д. Т. Тарамов	Л. Уматгиреев	97,4
Шелковской районни бувзама узел	М. Б. Тимошенко	В. И. Долгополов	97.6
МалгІабика районни бувзама узел	Е. С. Бервинова	А. Н. Чвелева	97,1
Шаьлара райбыткомбинат	М. И. Исаев	К. А. Межидова	93
Шелковской райбыткомбинат	Х. А. Астамиров	П. А. Асланян	89,4
Наьсарера райбыткомбинат	С. О. Шадыжев	И. С. Сагов	72,6
МалгІабика райбыткомбинат	А. О. Ахильгов	И. У. Мержоев	83,1
Урус-Мартана райбыткомбинат	М. У. Эдельханов		90,6
Ремстройуправлени	С. Т. Тайсумов	И. С. Проскунин	82.6
Бытовой гІулакхаш дара Министерство Парикмахерски боахама контора	декхараш кхоачашду А. М. Григорьян	Т. А. Кудрявцев	97,7
«Горсправка» контора	Т. И. Агаджанов		92,7
Нохч - ГІалгІай АССР коммунальни боахама Министерства ремстройтрест	Н. И. Уциев	А. И. Кондратенко	95

ВДНХ. «Космос» яхача павильоне, 12-ча августа хьаелл дай-мехка космонавтика хьахилара, дегІаахара, вІашІехьаелара хетаяь керда экспозици. Укхаза хьокха оттаяь я «Луна», «Космос», «Венера», «Восток» яхача тайпаех йола космически ракеташ, аппараташ, советски космонавташ лаьттанна гонахьарча арене ахара хетаяь материалаш, гаргари гаьнарен космос таххарах дола документаш.

СУРТА ТІА: «Космос» яхача павильона панорама.

А. Романова сурт
ТАСС фотохроника.

КХОАНА — ГIИШЛОШЪЕРИЙ ДИ

СИХАГIА, ДИКАГIА, ДУКХАГIА!

ДИКА СОВГIАТ

«Грозпромстрой» тресто укх шера вай республике хьалъеш дукха гIишлош я. Царна юкъе я промышленни объекташ, берий бешамаш, школаш, библиотекаш, кхыяраш. Царех цаI я город Грозне Келлер Виктор Генрихович керте латтача участка гIишлошъераша хьалъяь йоаккхаш латта керда школа. Укх шера цхьоалагIча сентябре цига деша гIоргва 964 дешархо. Укх тIеххьарча 10—12 шера тха участка гIишлошъераша вай республике хьалъяьй 9 школеи 2 интернати, цу масса-йолча объектай проектал толамагIа я укх школа проект, — йоах Виктор Генриховича. Кердача хьисапе хьалъеш я из, нига хурда дешархошта мел эша хьалаш.

Школе я химе, физика, естествоведене кабинеташ, лаборатореш. Хоза кийчъеш латт спортивни актовни залаш, дешархоша хIама дуаргдола помещенеш, яа хIама кийчъю кухни. Школана лалла хьалъяьй мастерскеш, кхы дукха а помещенеш я кийчъеш.

Укх бетта ткъоалагIча дийнахьа паччахьалкхен планах дIачуяла езаш я керда школа. Бераша дешаргдола керттера корпус басараш хьекха, ламнаш хьалъэхка кийчъяь латт. Де дезача балхах юххера балхаш чакхдоахаш латт вокх помещенешка а. Чакхдаха дезаш юхедиса гIишлон балхаш 3—5 процент мара дац, — аьлар участка начальника нов. Келлера. Октябра дезача цIейна а гIишлошъерий Денна а къахьегама совгIат а кийчдеш, лаьрхIачул массехк ди хьалха школа дIачуяла лерхI участка коллективо.

Школа хьалъеча къаьстта дика къахьийгад нн. Самойленко, Фридманович, Валуйский, кхыбараш керте латтача штукатурий, плотникий, малярий бригадаша. Юкъера лаьрхIача хIара сменах нормаш 120—125 процент кхоачашъю цар.

СУРТА ТIА: нов. Самойленко керте латтача штукатурий бригадана ра болхлой (аьрдехьара аьттехьа) Шабанова Галина, Коновалова Мария, Медведева Мария, Мальцева Полина, Абольмасова Людмила.

И. Плиева сурт.

УКХ ЮБИЛЕЙНИ шера, вай Даьхено 50 шера хьабеначa сийлахьча наькъа итогаш еш советски нах боахкача хана, дерригача халкъа юкъара цIей — гIишлошъерий ди къаьстта дезагIа да. Коммунизм хьалъярга долхача наькъа тIа вайна карагIдаьнна сийлахь доккхий мел дола хIамаш, къахьегамхой хьал-торо лакхъялар айхха дувзаденна да капитальни гIирсаш хьалдарца. Адамаш дерригача историе чухь цхьаккха мохк хиннабац Советски Iаьдал латтача шерашка вай Сийлахь - йоккха Даьхе миссел чIоагIа дегIабена. ХIаьта цига карагIдаьннача хIамаех доккхагIа дола дакъа кхоач гIишлошъераштa — шоай къахьегамца аренаш эргайоахаш, керда городаши поселкаши ехкача, электрически гиганташ, заводаши фабрикаши, школаш а театраш а, берий бешамаши больницаши хьалъеш болча, эггара хьаьналагIеи машарегIеи йолча профессерча наха, шоай къахьегамца вай паччахьалкхен обороннн низ чIоагIбеча наха.

Советски Iаьдал латтача шерашка вай мехка хьалъяьй 40 эзар совгIа йоккха промышленни предприятеши, чура ченаш ерригаш а дIалаьрхIача 1 миллиарди 367 миллионни квадратни метр хиллал йола чуIе цIенош, производственни культурне - бытовойи гIулакхашта лаьрхIа дукха кхыйола объекташ.

Капитальни тIиреаш сихача темпашца хьалдеш латт вай Нохч-ГIалгIай АССР-е а. Масала, нагахьа санна Советски Iаьдал даьннача хьалхарча итт шера дIаяхийтача капитальни вложеней боарам 7 млн. сом гаргга хиннабале, ворхI шера (1959—1965 шш.) из хилар 921 млн. сомага кхоачаш. Алхха цхьан 1966 шера — кердача пятилетка хьалхарча шера дIаяхийтача капитальни вложеней боарам 181,5 млн. сом хилар.

Граждански тIом дIабаьннача хьалхарча денношке а деиз партеи Советски правительстваи

САГА ДУХЬА

вIаштIехьдаьккхар Грозненски мехкдаьтта промышленность юхаметтаоттаелга. Сийлахь - боккха Дай-мехка тIом болабалале хьалхагIа кхыча ларда тIа оттайир мехкдаьтта доахача промышленноста ерригa технически база. ТIом чакхбаьннaчул тIехьагIарча шерашка хьалъяь мехкдаьтта чакхдоахеп мехкдаьтта химически заводаш а установкаш а, арахеца долалаьд синтетически спирт, парафинаш, кхыйола еза мехкдаьтта продукташ... 1896 шера йиллача чоп доаладеш хиннача зIамигача «Молот» яхача завода метте керда хьалъяьй мехкдаьттана машинаш ю «Красный молот» яха йоккха завод, жагий мастерскеш хиннача хьалъэттай гаражни оборудованеи транспортни машинаш юи заводаш, болх бе йолаялийтай яйгачеи кхачани промышленноста дукха предприятеш; сихача темпашца дегIаух чхьагIар доакхилга.

Йоккхий промышленни центраш хьаяьй Аргуне, Наьсарен-Вокзале, Карабулаке, Гудермесе. Алхха укх тIеххьарча шерашка республике хьалдаьд ерригa а дIалаьрхIача 1 миллиони 987 эзари квадратни метр чуIе моттиг йола цIенош, 95930 бера деша моттиг йола 144 школа, 1364 моттиг йола больницаши поликлиникаши, 9086 моттиг йола деша даха ха йоацача берий учреждени.

Сихача темпашца дегIаихай гIишлой материалий промышленность. Масала, нагахьа санна 1940 шера 35 миллион етта кирпишк хьаяьяле, 1966-ча шера из хьаяьй 157 миллион, вIашагIйоалла аьшкабетон 1955 шера 16 миллион кубически метр кийчъяьй, 1966 шера — 132 эзар кубически метр.

Республике вIашагIъеххай гIишлошъю низ бола подрядни организацеш. Ткъаьитт эзар болча гIишлошъерий мутIарашка къахьегаш ва 2 эзар совгIа коммунист, 4 эзар совгIа коммунистически къахьегама ударник, 200 совгIача бригадана коммунистически къахьегама бригада яха сийлахь цIи еннай. Республика гIишлошъеча организацешка хьалкхийнаб творчески къахьегаме хьокхамаш телаш бола башха-дика нах. ВорхI шера план кхоачашъеш толамаш дахарах орденаши медалаши еннай 200 совгIача сага.

1966 шера дика толамаш даьхад гIишлошъерий коллективаша. Цар хьал а даь, чуIе дIаденнад 156 эзар квадратни метр чуIе моттиг йола цIенош, 7 школа, 170 моттиг йола больницаши поликлиникаши, 635 моттиг йола деша даха ха йоацача берий учрежденеш, дукха кхыйола объекташ.

Пятилетка хьалхара шу дикача толамашца чакх а даьккха, юбилейни шера планех дика лоархIаю «Грознефтехимремонтстроя» трест, «Чечеиингушводстроя» управлени, «Чечингколхозстроя» объединени, № 7 йолча треста специализированни монтажни управлени, «Южмонтажавтоматика», «Кавэлектромонтаж», «Монтажтермоизделия» яхача трестий монтажни управленеш, кхыраш.

Юбилейни шера социалистически яхье доккхий толамаш доах «Грознефтехимремонтстроя» трестерча слесараша-монтажникаша нн. Потапова, Хитрова, сварщикаша нн. Ильина, Филатова, «Чечениигушводстроя» управленерча нов. Полюхова кулгалдеча экскаваторщикий бригадо, нов. Исаева кулгалдеча бетонщикий бригадо, № 7 йолча треста ГМУС-ерча нн. Чуваеви Ефимови кулгалдеча слесарий - монтажникий бригадаша, «Грозпромстроя» трестерча нн. Халжиеви Албогачиеви комплексни бригадаша а нов. Флигела кулгалдеча штукатурий бригадо а, кхычар.

Толамашта вийса доккхий кхоачамбоацараш а да тахан гIишлошъерий балха юкъе. Дукха организацеш лоархIаяц капвложенсех пайда эпареи объекташ хьалъяь яхареи планех. ЧIоагIгIа Iагкъаш да фондех уха а моттигера а гIишлой материалаш, вIашагIйоахкача аьшкабетона конструкцеш тоъаш ца хилар. ЧIоагIгIа тIехьадисад чуIе цIенош хьалдара даькъе технически прогресса керттера достам даьрхIа дола йоккхийча панелех цIенош хьаллар дегIакхувлилга. Капитальни цIенош хьалделга тIехьадисара маIан да иштта гIишлошъеча управленей, организацей-заказчикий, проектнин снабженчески организацей партийни, профсоюзни, боахама организацей кулгалхошта хIанз а шоай доалахьарча материально - технически ресурсаех пайда дикагIа эцилга, хьалхашка латта декхараш кхоачашлара болхлой, гIулакхера нах, инженерно - технически персонал оарцагIъяккха могаш ца хилар а.

Укх пхе шера вай гIишлошъераша хьал а даь эксплуатаце дIадала деза 600 эзар совгIа квадратни метр моттиг йола чуIе цIенош, дукха промышленни, юртбоахама, коммунальни, культурно - бытовой объекташ. Уж декхараш кхоачашлара материально - технически Iалашо вIаштIехьъяккха, йолаш йолча материалехи механизмехи пайда дикагIа эца, къахьегам дика вIаштIехьбаккха беза, хIаьта эггара керттердар — нахаца беш бола болх чIоагIбар, вай гIишлошъераша къахьегараи салаIараи хиланза дарг мел доаца хьалаш хилийтар. Цу гIулакха аьттув балга парте горкомаша, райкомаша, горрайисполкомаша, гIишлошъерий профсоюза обкомо деча кулгалах тийша хургда.

Тешшаме ала йиш йолаш да, шоашта тIалехкача декхарех вай гIишлошъераш дика лоархIабергхилар.

Р. ГОЙГОВ,
КПСС Нохч - ГIалгIай обкома гIишлошъяра отдела заведующи.

ТХО ДОГ ТИЙША ДА

Грозненски № 2 гIишлон материалий комбината коллектив дикача къахьегама толамашца накъаенай ший дезача цIейна — гIишлошъерий денна.

Ерригсоюзни социалистически яхье даьхача толамий итогаш йича, укх юбилейни шера вIаштIа шозлагIа цу яхье шоллагIа преми хьожаяьй комбината.

ДIахо йодача хана из моттиг карара ялийта ше дага ца хилар хьахьокх ворхI бетта даьхача хьокхамаша. Валови продукци арахецара план 118,4 процент кхоачаш а еш, планах лаьрхIачул совгIа арахийцай 376 эзар сома маьха гIишлой материалаш. Къахьегама овсарле 13,3 процент лакхъяьй.

ЧIоагIа дог гIоздоаккхаш хIама да комбината ерригa цехаш ритмично болх беш, паччахьалкхен плани тIаийца социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдеш хилар.

Социалистически яхье эггара лакхагIа хьокхамаш долаш хьайоагIа Строкова Елизавета Викторовна керте латтача пхелагIча цеха коллектив. Цига белгалъяьнна болх беш я советски Iаьдал даьнна 50 шу дизара яха сийлен цIи яккхара къовсам лоаттабу мастера Александрова Ларисас кулгалду сменеи Нежечкина Анна керте латта сменеи.

Лакхе цIи яьккхача цеха коллективал дукха тIехьаюсаш яц Башкова Зинаида Федоровна керте латтача кхоалагIча цеха коллектив а. Планал совгIа цеха болхлоша арахийца гIишлон материалаш итташ эзараш сомий маьха я.

Комбината массайолча цехий болх ритмично дIабахийтара чIоагIа лоархIаме ба коммунистически къахьегама сийлен цIи яккхара къовсам лоаттабеча Шабанов Иван Петрович керте латтача энергоцеха болх. Ше бахьан долаш комбината цхьаккха цеха балха тIа хьовзам хилийтабац цо укх юбилейни шера.

Атта хиннадац комбината болх тоабе. Керттердар да массайолча цехий, участкай болх нийса вIаштIехьбаккхар, къахьегама овсарле лакхлургйола, арахецача продукцега дIадодар лохлургдола наькъаш тохкача массане а дизза дакъа лацар. Бригадаша керда техникеи технологии производствана юкъехкахьарах а боккха пайда баьннаб. Цу даькъе дика къахьегаш ва бригада бригадир Беликов Виктор.

Укх шера И. М. Колобов керте латтача цеха керда арахеца йолайир керамически чакхсадоагIа блокаш. ВорхI бетта уж арахийцай 6226 эзар. ХIанз цу блокашта ангоба е йолаяьй цу цехе. ХIаналехьа серийно арахеца йолаяьй цу тайпара блокаш. Цу гIулакхо вIаштIехьдоалийтаргда хьалдеш дола цIенош хозагIеи дикагIеи хилийта.

Кийч а яь, производства юкъейихьай пакетни методаца кирпишк пишкаш чура хьаарайоаккхаргйолаш. Из бахьан долаш дукха болхлой кхычахьа балха баха йиш йолаш мукъабаьннаб.

Дукха хана денз етта кирпишк ерашта дагалаьттар кхоачашдеш ба хIанз комбината рационализатораши изобретателаши. Кастта механизированни хьисапе пресса тIара хьа а эцаш Iоюлларгья бийда кирпишк, иштта механизированни хьисапе ятта пишкашка дIачу а йохийтаргья, чура хьаара а эцаргья кирпишк, кхы дукххача мероприятешта а автоматизации механизации е лерхI тха комбинате. Уж кердадараш производствана юкъехкухьача къаьстта дика къахьегаш ба рационализатораш нн. Калинин Геннадий, Кузин Афанасий, кхы дукха бараш а.

Иштта лакхе къахьегама толамаш доахача хьинар кхо ца деш къахьегаши, дукххача шерашка производстве хьалха латташи ва Ленина орден енна № 1 йолча цеха кирпишк йоттар Вовк Александр Иванович. «Къахьегама цIеча байракха» орден енна вола цу цеха выставщик Абдулазимов Шаруди, «Знак почета» яха орден енна цу цеха начальник Катаева Елена Григорьевна, кхы дукха а ба комбинате паччахьалкхен совгIаташ денна. Йоккха опыт а йолаш, цахаддаш балха тIа хьалха латташ хиларца иштта белгалбаха беза Т. Г. Анищенко, Н. И. Ефремов, С. С. Яхьяев, А. Д. Макеева, кхы дукха бараш а.

Комбината коллективо даьха къахьегама толамаш дика дале а, хIанз а тIехьа цхьадола кхоачамбоацараш да балха юкъе. Тхо дог тийша да дерригa кхоачамбоацараш дIа а доахаш кхы а дикагIа хьокхамаш доахаш тха коллектив Октябра 50 шу дузача денна накъагIоргхиларах.

Н. КУЛАЛАЕВ,
Грозненски № 1 йолча гIишлон материалий комбината партийни организаце секретарь.

ЙОККХА ХУРГЬЯ ГОРОД

ВIАЛЛА историга дадувгIа догдоагIаш из хуле, Наьсаре веначоа ховргда мел доккхий хувцамаш хиннад укхаза тIеххьарча шерашка, мел чIоагIа дегIаенай, хIанз оалача бесса, индустриальни Наьсаре.

Тахан сона лов цун истори хьадеш, кхоллаш боахкачарех лаьца дIайха дош ала. 55 шу даьннача Евлоева Сайта Лолена дукхаеза гIишлошъерий професси.

Трикотажни фабрика йоккхача сийрдача цехашка гIишлошъераш боахк хIанз. Кастта цигара дIагIоргба уж. Октябра 50 шу дузача депошка болх бе йолаяла езаш я цун цхьайола цехаш. Цудухьа сиха лел гIишлошъерий кулгаш. Царна юкъе цхьанахьа отделочни балхаш деш я Лоли а...

Ер ткъестлагIа шу да Лоле тайп - тайпара балхаш ду. Из дукхагIа йолча хана гIишлош хьалъеш хиннай. Ший нана санна бийса кIоаргьяллалца бIоржаш тегаш яьгIаяц из гIоргIа маха а боахаш, «ийчел гаьнагIа» яла йиш йолаш хиннай.

ХIаьта а Лолена низткъа мара алап ца оалалулга дIахайча хIанзара саг цеиваргва. Бакъда, Лоли цу деша дала жоп долаш я. Iаьдал эттачул тIехьагIа тIом хьайнача халача шерашка безам хиннабале а деша торо йоацаш йисалр, цул тIехьагIа кIезиг-дукха йоазув Iомадир. Ше ца дийшар ший берашка дешийта гIерташ я хIанз Лоли. ВоккхагIа вола, барайтта шу даьнна, воI Хьасан Наьсарерча автобоахаме слесаралла болх беш ше а сайрийнарча школе деша ухаш борхI класс а яьккха хIанз кийслагIча дIачуваьннав, шоллагIвар — Мухьмад — 8-ча вагIа, вож—Муса—5-ча ва. Царел массарел дикагIа дешар Марема. ХIанз Ленинграде яха барзкъаш тегарий курсаш а яька фабрика йистеяларга хьежаш я из. Кхы сатем боацаш цкъаза нанна новкъостал де а йоагIа. Маьре яха ши йоI а я дийша.

Нагахьа санна Iайха а хьай дезало а даь дика оза аьлча, Лоле тараз тIа йоаккхаргьяр ше Наьсаре хьалъяь «Электроинструмент» яха завод, 256 дезал чубаха диазза вIаштIардаь цIенош, канала йистте улла йоккха берий беш, маькх ю завод, хIанз из наIараштa басар хьокхаш йоалл трикотажни фабрика...

Тхо укхаза дахкалехьа гIишлошъерий цIей хьатIакхоачаш шоай къахьегама вахар дага а деха къамаьл деш багIар Лоли, Барзиева Мали, Нальгиева Коси. Ер нийслагIа шу да цар цхьана болх бу.

— ДагадоагIий шоана, — йоахар Лоле, — со дIа ара завод еча хана прорабаца бетон хьа хIана яхьац аьнна «тоссаенна». Цаккха а даьккхадац аз сагаца из санна дов.

— Сиха-м даьра ера, даьккхаче, — яхаш белар вожаш.

— Лоли, пенсе яха ха ма йий хьа, «заявлени» хIана лац Iа?, — аьлар Маде.

Елар дIалаьлар Лоле юхьа тIара:

— Фу дувц Iа!

...Лоле шоашта даь цIенош бIаргадайча ховргда шоана из мел йоккха говзанча я. Наьсарен-Вокзале мел долчарел дикагIа да уж. Еттача кирпишкех деттад уж хоза догамаш а деш. Лоли дика каменщик, штукатур, маляр я. Пхиъ Сийлен грамота, дукха премеш тийннай цунна № 8 йолча гIишлой - монтажни управлене партийни, профсоюзни организацеша. Кхоана а белгалйоаккхаргья. Тхона яйра из совгIаташ дала лаьрхIача наьха спискашта юкъе...

...Гаьннара гу Лоле Наьсаре хьалъяь заводаш, доккхий цIенош. Иштта цо а цо санна дукхача кхычар а къахьегамах даьнна беркат да из. Лолена дикахеткйтар духьа гучайоаккх оаха района производственни управленерча землеустроитела нов. Кремлева къайле. «Город Назрань» аьнна яздаь карт хьалхашка а уллаш вагIар из. Цеча къоаламца хьахоададаьдар доазув а. Из мугI болар ах Альти-Юрти ах Наьсар-Кертеи лоацаш.

Йоккха хургья Лоли хьа город.

М. ЗАНГИЕВ.

СУРТА ТIА: Евлоева Лоли.

И. Плиева сурт.

ГОВЗА КУЛГАШ

МАССАНАХЬА а дувц тха МалгIабикера керда город дика тIехьале йолаш я яхаш. Укхаза бахача наьха дегаш гIоздоах цу дешаша, бакъда тхоаш гIишлошъераш, санна цхьаккха саг гIадвигац-мотт сона цу гIулакхо.

ГIишлошъер... Оалаш атта дош да из. Тха професси ца йовзачарна ховргдац цун мах бе. Атта дац кирпишк Iойилла, мастерок лелае Iомавала. Из говзал Iомаяра дукха къахьега, халонаш ла еза, вешта аьлча, къахьегама институт чакхъяьккхача бокъонца вола гIишлонхо хул.

Юххьанца тха керда город хьалъе йолаяьраш МалгIабике баха нах бац, цу хана укхаза тхоай гIишлошъераш бацар тха. Грознера хьаухар уж. ХIанз а ух, бакъда, дукха ахац. Тхоаш «доккха хулащ» доагIа тхо.

Ши-кхо шу хьалха, укхаза цIи хезача гIишлонхочун Курицын Александра бригаде каменщикалла болх бе вахар со (Александр ше Грознера ва, цун бригадацара дукхагIа мел вар а пигара ва). Цу хана укхаза болх беш МалгIабике бахачарех цхьа-ши саг вар.

ТIехь - тIехьа дукхагIа хулар тхо долча моттигера нах. Нов. Курицына бригада геттара шеръелар. ТIаккха тха гIишлон - монтажни управлене цох ши бригада е аьнна лаьрхIар.

Иштта хилар тха бригада, цун кулгалде со оттавир. Из дар укх шера январь бетта. Цу хана цхьа иттех саг мара вацар, хIанз ткъеста саг ва тха комплексни бригаде. «Комплексни» яха дош белгалдаккха лов. Атта дац цу саннача бригаде болх бе, хIанз аьлча дерригa балхаш ховш хила веза хьо. ХIанз тха бригаде дукха ба цу тайпара нах.

Масала, Бузуркиев Къарамсолта санна плотникалла де ховш саг вац. Цо даьча кора, наIара мелла дукха хьо бIарахьийжавар аьнна дог Iабац. Дукхача шерашка болх баьча сага дараш санна лел цун кулгаш еттача кирпишка пенаш доттача хана, басар хьакха цул говзагIа саг лохаргвац.

Иштта говзалаш йолаш ба тха бригадера дукхагIа бола нах. Царех къаьстта хьоахабе лов Саутиева Дебхан, Харсиева Беши, Дзауров Махьмад (плотник), Алероева Маржан, Оздоева Фатима... Дукха ба уж-м.

Бригада вIашгIъелла дукха ха еце а, оаха коммунистически къахьегама цIи яьккхай, хьалъяьй берий сад, быткомбинат, йоккха школа. ХIанз оаха ер лоархIаме объект я — маькха завод. Ден-бус цо арахецаргья 45 тонн маькх, кхыйола маькха изделеш. Хьинаре къахьег тха болхлоша, Октябра 50 шу дузача денна дикача хьокхамашца накъавахa лов хIаранеиа. Балха ворхI сахьата 800—900 кирпишк Iоюлл хIара каменщика. Из я цаI-ах — ши норма. Тхоай юбилейни декхараш кхоачашдергхиларах теш со, — хIана аьлча хIара гIишлошъер дика довзаш ва ший де дезар.

Тха яр санна бригада кхы а хургья МалгIабике, хов сона хургйолга. ТIехь - тIехьагIа говзагIа хулаш боагIа тха гIишлошъераш.

С. ТОЧИЕВ,
«Грозпромстрой» треста МалгIабикерча СМУ-2 бригада бригадир.

ГIИШЛОШЪЕР

САТОССАШ аравоал ЦIа Ведана - юртара цхьа саг. ТIаь тIа гIолла хил дехьа а ваьле машинаш лелача наькъ тIа дIаотт из. МоллагIа дIа-юха водача шофера вовз из, из тIа ца хоавеш дIагIоргвац царех цхьаккха. Цар дIакхоачаву из Ведана районни центре.

Хамзатханов Сайт-Хьасан ва из. Дукха ха ялалехьа гIишлой площадка тIа хул из. Цунна го бу болхлоша. Каменщикашта, плотникашта, штукатураштa задани дIалу цо. Сихха ше-ший метте болх дIаболабу хIаране.

ХIанз Ведана хьалдаь даьннад Госбанка цIа, хьалдеш латт кхоалагIа нах чуIе цIа. Укхаза къахьегаш ба Хамзатханова кулгалдеча комплексни бригадера нах. ЧIоагIа раьза ва из ший бригадана.

— Дика къахьегаш ба Сарлапова Iабидат, Гучиева Макка, Аьлбигова Маржан, Ибрагимова Хамсат, Тураева Деши, Мусаев Мумади, Джамалов Гелани, Мухадинова Марем, — дувц бригадира, — Царех дукхагIбараш цхьаккха говзал йолаш бацар балха боагIача хана. ХIанз хIаравар цхьаццa-шишша специальность йолаш ва. Со се а дIаволлуш професси йолаш вацар.

Кхуш воагIача ханна колхозе балха хилар Сайт-Хьасан. Шахте болх бе дагалеха фабрично-заводской школе дийшар. ХIаьта массаза хозахеташ бар цунна нах чуIе цIенош деча гIишлошъерий болх. Цунна хозар царна раьза болаш наха ловцаш доахаш.

Иштта итт шу хьалха из вера «Чечингсельстрой» треста гIишлой-монтажни управлене. Масса тайпара балхаш деш хьавенав из цу хана денз: бетонщик, каменщик, плотник, штукатур — уж я цо Iомаяь профессеш. ХIаьта кхо шу хьалха из оттавир комплексни бригадана кулгалде.

Шийна дукха беза блх коллективе керда мел веначоа безабалийта гIерташ хул из, цо царна дIаIомаду йIаьххача хана ше Iомадаьр. Атта чертежаш еш Сайт-Хьасана, массаза цхьаццa хIаман уйла еш, гIулакх доацаш Iохайна минут яккхац: болх сеца ца латтийтара, ханнахьа материал хьатIаяхьаргйолаш, машинашка низ дIа макхоачча болх байтара хадданза оарцагIваьнна лел из хьаькъал дола саг.

ХIара шера дукхагIа хьалъю юрташка гIишлош. Дукха гIирсаш де деза Сайт-Хьасана юрта а. Ведана хIанз хьалъеш латт бани, Ленина цIерагIча колхоза ялат лоаттаде склад.

— Алхха цхьан Ленина цIерагIча колхозе оаха хьалъе лерхI завод, берий беш, клуб, — йоах Сайт-Хьасана, — оаха доккхал ду тхоашта из болх тIабилларах.

Массехк Сийлен грамота а я Хамзатханова енна. Цо лелаю «ТIехлика гIишлошъер» яха значок. ЧIоагIа сийду цун из мел воввачо.

С. ВОРОНИН.

ХЬУВКЪАМА ЛАРД ЙОЛЛАШ БА

Шаьла района боахамий кхаш леладераша укх тIеххьарча кхаь шера дика хьувкъаяьй юртбоахама культураш. Иштта, укх шера а план 15,9 центнер йолча, хIара гектара тIара юкъера лаьрхIача 18,5 центнер кIа чуийцад цар, хIаьта кхы а толашагIа хилар из «Шалинский», «Южный» яхача совхозашка, Ленина цIерагIча колхозе. Цу боахамий кхашкара юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 20 центнер кIа чуийцад. Иштта дика хьувкъам хургба шекара свеклай, къаьстта из дика хилар дог доах оаха Куйбышеви Ленинеи цIерагIча колхозашка, «Автуринский», «Южный» яхача совхозашка.

Из иштта хилара керттера бахьан да района боахамий специалисташа, кхаш леладераша агротехника кIоаргга Iомаяр, культураштa доаггIача тайпара дерригa гIулакхаш дар. Цулухьа района кхаш леладерий вIаштIехьдаьннад юбилейни шера паччахьалкхенга кIа дохкара тIаийца лакхара социалистически декхараш хIанзле а кхоачашде.

ХIанз района кхаш леладераш тIадоагIача шера хьувкъама йоакхо еш ба. Ялат чуэццаше а лаьтта кийчлу механизатораша. Эггара дикагIа лел из болх XX-ча партсъезда цIерагIча колхозе. Гурахьа дIадийна кIа чуэццаше а ча хьатулде болабелар механизатораш Ломалиев Iаьла, Аюбов Султан. Дукха ха ялалехьа из болх баь баьлар уж. ТIадоагIача шера шекара свекла дIаюргья цу лаьтта, цулухьа кхоачаш уж ча хьагулдаь балалехьа шийзвеноца цу лаьтта суперфосфат тессар звеньеваяс Хатоева Хатшата. Саралехьа удобренеш тайса баьлар уж, хIаьта бус из лаьтта аха болабелар механизатораш. Цу масало хьахьокх колхоза председателa А. Х. Вахидова, керттерча агронома М. И. Актулаева юртбоахама балхаш комплексни дара боккха теркам тIабахийта хилар.

Иштта дика лел тIадоагIача шера хьувкъама лард йоллара балхаш Ленина цIерагIча колхозе, «Автуринский» яхача совхозе. Бакъда, ледара лел из болх «Джалка», «Шалинский» яхача совхозашка. Цу боахамий кулгалхоша, специалисташа ялат чуийцачул тIехьагIа лаьтта цIендара йоакхо яц.

ХIанз эггара лоархIамегIа дар да ханнахьа дерригa мукъадаьнна лаьтта ахар, из болх хьалхагIа мел бу дикагIа да. Шаьла района кхаш леладерашта дика ховш да мел лоархIаме да лаьттанна ах пари обработка яр. Цу гIулакхо дикагIа оасарпа къовсам лоаттабе вIаштIехьдоалийт, хIаьта лаьттан пара хьоанали тIоадали дикагIа хьаIов.

Дика лел лаьтта ахара балхаш района дукхача боахамашка. ДIадахача шерашка из болх во хиннача «Джалка» совхоза кхоалагIча отделене а укх шера дика вIаштIехьбаьккхаб из болх. Лаьтта оахаш яхх трактор я отделене, хIаьта цар шоай болх шин сменах бу. ХIанзле 550 гектар лаьтта аьха баьннаб механизатораш.

И. ПУГАЧЕВ,
Шаьла района юртбоахама управлене агроном.

Вай мехка керттерчарех цхьа проблема я вахара дика кийчъяьча чуIеча моттигашца нах Iалашбар. Коммунистически партеи Советски правительстваи из декхар кхоачашдара хьинаре гIулакхаш чакхдоах. ЧуIе цIенош хьалдара дукхалген темпашкеи диллача дунен тIа хьалхарчарех цхьа моттиг лоац вай мехко. ХIара шера 10—11 миллион советски нах баха ховш кердача цIеношка. Укх тIеххьарча итт шера вай мехка бахача нахах ахаш гаргга кердача квартирашкеи цIеношкеи баха хайшаб, е шоаш чуIе моттигаш тоаяьй.

(«Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу» яхача КПСС ЦК Тезисаш тIара).

«СЕРДАЛО»
2-гIа оагI. 12 август, 1967 шу.

ХЬАЛХАРЧА МУГIАРАШКА КОМСОМОЛЬЦАШ

Гудермеса комсомольцаш хьинаре къахьегаш ба советски Iаьдала 50 шу дузача денна сийленца цакъабахара. Ах шу даьннад юбилейна сийна уж яхье баьнна. ХIаьта фу карагIдаьннад царна цу юкъах, мишта кхоачашду хьалхашка латта декхараш. Ала дезаш да шоай дош кагирхоша лерттIа кхоачашделга.

Къахьегама доккхий толамаш доах, общественни вахаре хьинаре дакъа лоц Гудермесски мехкдаьтта промысла оператора Сонтаев Ризвана, локомотивни депо слесараша Курганске, Прокопова, «Дружба» яхача совхоза механизатора Хаджимурадов Султана, «Кавказ» яхача колхоза доаркаша йижараша ИсраиловгIар ТIаусеи Кхокхаси, слюдяной фабрика щипальщица Альбекова Айшета, иштта кхы дуккхачар а.

Партийни организацей бокъонца йола гIончаш а хинна дIаэттай города а района а комсомольски организацеш. Цар цахаддаш къовсам лоаттабу керда саг хьалкхенара, къахьегама овсарле лакхъяра, халкъа рузкъан хьурмат дара, производства резерваш гучаяхара а царех бизза пайда эцара а.

Иштта, масала, локомотивни депо комсомольцаша а кагирхоша а 5000 сома маьха рацпредложенеш еннай, 15000 киловатт сахьат электроэнерги кхояй, гул а даь пачхаьхьалкхенга дIачуденнад 40 тонн тоша аьшка, воскресникаш яь шинна тепловоза ремонт яьй, депо территоре тоаеш хьинаре дакъа лаьцад цар. Доккхий толамаш доах депо кагирхоша а. ХIара комсомольцо кхоачашъю ший сменни задани.

Юбилейни шера сийна шоаш тIайийца социалистически декхараш толамца кхоачашдеш, общественни вахаре хьинаре дакъа лоацаш хьабоагIа «Мединструмент» яхача завода кагирхой а. Цу завода механически цехе вIашагIъеллай комсомольско-кагирхой бригада. Цунна кертте латт комсомола горкома член Аспольский Владимир. Бригада вахаре белгалдар да цун хIара члено ший сменни заданеш 120—130 процент кхоачашъелта. Хьинаре дакъа лоац кагирхоша общественни вахаре. Сайрийнарча школашка, институташка дешаш ба, сийлен моттигашка гIолла цхьана коллективни походаш ю, театрашка а кино а коллективно ух. Советски Iаьдала 50 шу яха цIи яккхара къовсам лоаттабу бригадо.

Гудермесски мехкдаьтта промысла кагирхоша гулдаь пачхаьхьалкхенга деннад пхи тонн металлически аьшк, кхояй 50 тонн мехклаьтта продукташ, хIара комсомолец общественник ва, хIаране толамца кхоачашду шийна тIадилла декхар.

ХIаьта Гудермеса станце вагонни депо къонача машиннаькъахоша шерра къовсам боаржабаьб пайда ца эцаш цхьа вагон сеца ца латтийтара. Локомотивашта лерттIа эксплуатаци яра гучайоах йолаш йола торонаш.

Къаьстта дика къахьегаш ба укх деношка юрташкара кагирхой. Района шоваткъа совгIача доарка толамца кхоачашдаьд шура йохкара тIайийца хинна социалистически декхараш. Исраилова Кхокха санна йолча доаркаша хIара беттача Iаттагара 1600 килограмм шура лькккхай.

Районе цIи хеза я къонача коммуниста Арсамбиев ЯрагIе кулгалду комсомольско - кагирхой бригада. ХIара денна шоай балха тIа доккхий толамаш доах кагирхоша. Районе эггара хьалха чуийцар бригадо кхебаь хьувкъам. ХIанз бригада членаш кийчлуш ба хьажкIаши гидуаргаши чуэца.

Укх лоархIамерча деношка района кхашка болх беш я ткъаь барайтта комсомольско - кагирхой бригадаш. Ка бола ялаташ чуэпача доккхий толамаш цаьхар Аблурашидова Вахий, Исмамулова Нурде, Гадаева Султана агрегаташа. ХIара дийнахьа 20—30 гектара тIара ялат хьекхад цар. Советски Iаьдала 50 шу дизара сийна района кагирхоша тIайийцача социалистически декхараштa цхьайола итогаш еш тийшша ала мегаргда шоаш денна дош цар лерттIа кхоачашделга, сийлахь-доккхача цIейна дог гIоздоаккхача толамашца уж накъаболхалга.

И. ЭДИЛСУЛТАНОВ.

АКТЮБИНСКИ ОБЛАСТЬ. Устюрт... Хьалха анха гаьзарий мара хIама хиннадац шаьрача ара. ХIанз нах баьхкаб унхаза цу мехка лаьттан ченашкара дIаьхий рузнъаш хьалдахар духьа. 460 метр кIоаргача № 11 йолча сивашина чура урагIйолаелар Iалама газ. Базайски дIаьлча из шоллагIа я промышленни эксплуатаци яра дIаенна газ йоалла моттиг. Укх шера Бухара — Урал яхача магистрала чу гIоргья устюртски газ.

Сурта тIа: Устюрт яхача арен тIа тохнама балхаш деш йолча Аккулковски мехкдаьтта разведна хьалха латта монтажникаш И. Коваленко, И. Лемак.

Д. Карачуна сурт.

ТАСС фотохроника.

Парте дош— нахага

Сунженски района юххьанцарча партийни организацеша дукха терко ю «Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 50 шу» яхача КПСС ЦК Тезисашта пропаганда яра.

Из лоархIамера болх чакхбаккхара оарцагIъяьккхай пропагандистий йоккха группа. Уж ба теоретически хьакъехьа дика кийчо йола новкъостий.

«Победа» яхача колхозе Тезисашта пропаганда яра юкъеэзаб юкъерча звено кулгалду болхлой: ферма заведующеш, бригадий кулгалхой, агрономаш, инженераш. Из лоархIамера документ Iомаду укхаза хIара разделах. Пропагандисташеи агитаторашеи кIоаргга боашх Тезисай чулоацам, тахан коллектива хьалхашка латтача декхаращца бувз из. ЛадувгIарий безам тIабодаш, хьалха дола массалаш доаладеш дIахьу шоай беседаш пропагандисташа Жидков Алексей Даниловича, Зайцев Геннадий Михайловича, Батеев Александр Семеновича.

ЦIеча Эскара цIерагIча колхозе КПСС ЦК Тезисашта пропагандеш 30 пропагандисти политинформатори ва. Цар кIоаргга боашх Тезисай чулоацам, къаьгга хьагойт коммунистически парте кулгал а деш советски халкъо ах бIаь шера хьабена историческикъ. Политинформатораша Попов Михаил Александровича, Яркин Петр Васильевича, Табаев Александр Петровича шоаш беседаш еш Тезисай хIара дош къахьегамхочунга дIаккхачийта гIерт.

И. ГУЗЕЕВ.

АЬРДАГIБАЬННА МУРДАШ

Тха районера БурокIалхе башха йоккха еце а беаме, сатийна, бешамаша, гаьнаша баьццаръерзаяь юрт я. Нах къахьегара тIера ба, бераш массе а аьттув болча боккъала а башхача. хIанзарча ханарча цIеношкарча школе деша дагIа, уж а вожаш а клубе, кино ух, каст-каста юртарча библиотеке хул. Деррига чулаьца аьлча, вай мехкара эзараш кхы юрташ а санна, хьаьнала къахьегаш, диаза вахар а долаш я из юрт.

ХIаьта а хьаьнала къахьегача нокхара моаашта юкъе жуккаргаш а санна, укхаза нийслуш ба тIехьалиса зуламе гIулакхаш леладераш. Царех ба эггара хьалха мурдий тоабай кулгалхой, царна тIехьа а баьнна, наьха рузкъах бахкаш лелараш.

Дукха ха йоаццаш цхьа ший тайпара хIама хилар БурокIал — човхабаь никх санна хьайнаар юрт, ваьн-ваьннар юдаш, цхьан оагIонгахьа дIаудар нах.

— Фу хиннад укхаза? — хаьттар оаха.

— Мурдаш вIашагIлет йоах.— йоахар вод-волачо. — Уж къоастабе уд, уж шоайла бовра кхераш.

ВIаший кач а баха лийтараш хиннабар Кунта-хьажий мурдаш Тохов Махьмад, Эгиев Исраил, Местоев Iаббас. Шоаш вIашагIкъоастабе гIерта шоай юртара нах кхувессаш дIа а ухийташ, селла чIоагIа «шоакъ ена» хьувзар латаш бараш. Дохадаьча бордехи мераженхи Iоухаш цIий дар, кхалаш а цергаш а чуяха санна чIоагIа детташ бийнаш дар. Ах юрт хIана яц аллал нах гулбеннабар «бусалба вежараша» шоайла дов деча. Юкъе беннача юртарча наха халла къоаста а баь, улув «ха» а долаш, шо-шоай дезал болча, бераш долча чубигар дорхбенна мурдаш. ХIаьта бераш-м царех хIаране дукха ма дий. Тамаш я-кх цIагIарчар а шоай хьаьрбаьнна вIашагIлетарашта довцаш даьхадале.

Массанел а чIоагIагIа дорхвечнавар цу «бусалбача вежарех» эггара тIехьагIа тIавенна, ха яха вола Тохов Махьмад. Кхыметтел наха ше чувигачул тIехьагIа а коара ара а делхаш, ший «моастагIашта» шоакъала топ етта гIертар из, фе хиннача доалахоша цунга дийнахьа делкъа ханна топ етта «говзал» дIа ца хьокхийта мара.

ВIашагIлатара бахьан а, тIехьагIо гуча мадаллара, зерата бус гулбеннача мурдий зикар деча ханна урагIкхувсабенна, тIоараш дийтта, яхар фул ца хов Iимадаш яь шоакъ а ена, «далла гарга а баха», «дунен тIара долла хIама дицденна» болаш... вIашагIлатар хиннад. Ца ховш мIишка Iетта дале а е доастамвоаккха дош аьнна дале а Барахоев Iабдал-Мажита вIаштIехьдаьннад, дын уйлаш йиц а ялийта, Местоев Абукар «къиной лаьтта» воссавелга. Цул тIехьагIа, дукха уйлангахьа а ца водаш, зикар лаьгI а ца долийташ, Абукара лостталаь тIоара техад Iаблул-Мажита. ТIаккха вIашагIлатар долаленнад, зикар сецад. вIашагIлийтараш халла вIашагIа а къоастабаь тебаьб.

Хета йиш йолаш да вIашагIлийтараш хулиганал бахьан лийца ма хургбий, аьнна. ХIаьта уж лийцабац: мурдий «сийлахьарчар» цу тайпара хIама хилча шоай хур ду шоай вирдагIарчар цу тайпара ду «дунен къинош» лечкъале гIерташ, хIаьта иззамо дола дешаш халкъа судага ца тела йиш ма йий, хIана аьлча цар-м шоай шариIата суд, кхел я, шоай судахой (кхелахой) а болаш.

Административни органаш мурдий тоабацарчар леладаьча хулиганала гIулакхий дух тIа яла йолаелча йизза гучаьлар цар телха моральни юхь. Укх тайпара ба вIашагIлийтача кхаь мурдах-хулиганах цаI волча Тохов Махьмада баь лоткъам: «Эгиеви Местоеви дын гIулакхаш къайса летар соах. Бахьан фу дар аьлча, Карахоевах латарах Местоев Абукара гIоз техадар кхелахоша. БурокIалхарча Тутаев Ахьмадеи Местоев Товсултиней. Из гIод Абукара диаза техадацар, хIаьта из къайса тхо вIашагIа а летар. Эгиевеи Местоеви сона массехказа батах хIама техар, хIаьта аз а цар даьр море юхадир. Цул тIехьагIа тхо вIашагIкъестадир совхоза БурокIалхарча отделене управляюще а юртарча дуккхача кхыча наха а...»

Зерата бус зикараш де гулбеннача биззалца баьжа а баьжа, бус «урахьийгачул» тIехьагIа дог Iабьалца наб а яь арабаьнна мурдаш вIашагIлийтаб.

ГIод тохаш кхелахоша йицъялийта хиннаяцар юзае хала йола шоай гаьгаш а. Местоев Абукара теха гIод хиннадар бийса юкъе яхача хана когаш берзан юрта кхо го боаккхилгеи, зIамигача Наьсара вIаштта кхаь сарахьа йоккха гIадж еттилгеи (долача хилгага фу доаллал акхар?), цу тIа а береа устагIа а бийна, юртара берриги мурдаш чухьийха кхоабилгеи. ХIанз а тIехьа гучадаланза да цу гIода чалагIа дакъа хиннад Абукара эггара кIеангагIча «безаме» хиннар. Цхьабараша йоах цо гIода хьалхара ши дакъа кхоачашдаь хилар, хIаьта береа устагIа-м бийнабац. ХIаьта устагIа бийча воалаш да? Цунца-м кхы дaараш а оттале ма дезий. Тамаш а яц уа гIулакх мурда безаме ца хилар...

ХIаьта налогаш? Кхыметтел самообложенех бIарччача шин шера юрта Совета хIама дIа мича деннал Абукара. Из дукхагIа Гарга хьежаш вагIий а хац. Из гIулакх къоастаде юрта Совета болхлой цун наIар тIа массаза баха из «цIагIа нийслац». Цун шинна а сесаго цхьан бартагIа оал, налог дIаяла юрта Совете вахав из, аьле. Дукха истий кхувларах из ялх бетта набахта ваьлланлаь цунах «къахеташ» хила а мег уж-м.

Нагахьа санна цхьаннахьа а болх беш боаца Тохови Местоеви ха яха нах бале, «Назрановский» совхозе болх беш вола Эгиев Исраил къона саг ва. Цун цIенгара гаьна йоаццаш юрта клуб я. укхаза хIара денна художественни а документальни а кинофильмаш хьувкх, цар хьахьувкх вай мехка турпалера селхане а боккъала баштаха тахане а. Йолаш я библиотека а сайрийна деша школа а. ХIаьта а Исраил цу культурни кхуврчашка ахац, из ух хьаьрбаьннача мурдаша зикараш деча зерата бийсашка.

Цу тайпарча гIулакхаша къаьгга хьагойт мурдий юхь-сибат, царех доала зулам.

Мурдий киловзалаша тувлабаь шоай юртахой цу юрта общественностага нийсача новкъа боахалургхиларга, уж шоай берашца цхьаьаа сакъердамерча кинофильмага хьажа, лекцега ладувгIа ухаш, юрта библиотеке болхаш, кхоанара коммунистически общество хьаеча хьинаре дакъа лувцаш бIаргагургхиларга дог доахалу.

А. ТУТАЕВ,
КПСС Наьсарен райкома секретарь.

ХИМИКИЙ ПРОДУКЦИ

Хьинаре къахьегаш хьайоагIа укх юбилейни шера Нохч - ГIалгIай химически завода коллектив. ВорхI бетта план массехкзи хьалха кхоачашъяьй цо. Заданел совгIа арахийпа басар, олиф, шушаш, кхыйола химически продукци 39 эзар сома маьха я. Яхье хьалхара моттиг яьккхай къона специалист Парагульгов Махьмад керте латтача басараш деча цехои Васильева Антонинас кулгалдеча олиф кийчдеча цехои.

З. ГАЙСАНОВА.

ПОЛИТИНФОРМАТОРИЙ СЕМИНАР

КПСС Октябрьски райкома партийни кабинете хилар предприятейи учрежденейи политинформаторий семинар.

«Сийлахь - йоккхача Октябрьски революце 50 шу» яха КПСС ЦК Тезисашта пропаганда яра долча деша хетайир ший доклад парте райкома пропагандай агитацеи отдела заведующе Зиновьев Тимофей Борисовича. Цо белгалдаьккхар вай парте исторически документа хIара дош къахьегамхошка дIакхоачийташ политинформатораша боккха болх чакхбаьккхалга.

ТIаккха къамаьл дир аьшка наькъа узла парткабинета заведующе Рыжмана Петровича. Цо дийцар шоай политинформатораша Iоаьча опытах.

Семинар чакхйоалаш «Знание» общества районни организаце бехктокхамерча секретара Молчанов Михаила Абрамовича лекци йийшар дунен халкъашта юкъерча хьалах лаьца.

Политинформатораштa лаьрхIа вIашагIъеллаяр методически литература выставка, методически уголок.

Н. МАРЧЕНКО,
КПСС Октябрьски райкома инструктор.

КАГИРХОЙ— ДАИМ ЙОАКХО

Уж каст-каста хул гаьна ухача юрташка.

Коммунистически парте даим йоакхо ю кагирхой культурни салаIар вIаштIехьдаккхара. Цу балхо тхо дуккхачоа декхарийла ду, къаьстта кагирхой культурно - массови болх вIаштIехьбаккхара, массанахьа художественни самодеятельность вIашагIйеллара. Цу даькъе цхьадола гIулакхаш карагIдаьннад тхона. Гаьна лоамашка уллача Гуни яхача юрта кагирхой самодеятельность района толашагIъяр я. Укх шера художественни самодеятельноста районни хьажаре дика программа хьекхар юрта самодеятельносте дакъа лоацараша. ХIаьта парех цхьаяраш Республикански хьажара программе юкъеяхар.

Керда саг хьалкхевара доккха новкъостал ду клубашеи библиотекашеи. ХIанз районе 24 культура учреждени я. Библиотекашка каст-каста хул выставкаш, коллективни дешараш, сайренаш-диспуташ, тайп - тайпарча темаех лаьца дискуссеш. Нагахьа санна хьалха мехкарий кино, концерташка аха, художественни самодеятельносте дакъа лаца дукха лоархIабеш хинлабеце, хIаьта, хIанз уж майрра хул общественни моттигашка.

Нийслора кхы тайпа халонаш а, хала дар халхараш деча сайренашка мехкарий ахара гIулакх вIаштIехьдаккха. Оаха лаьрхIар цу сайренашка поэтийи прозаикийи выступленеш е. Кагирхой безам тIабодаш я уж санна йола сайренаш. Цудухьа, тха кагирхоша дика тIайийцар уж.

Вай мехка хьалъеш латт коммунизма материально-технически база. Цунца цхьана хьахул керда, коммунистически общественни отношенеш, кхеву керда морали лакха культурей йола саг. Коммунистически идеалий хьисапе вай советски кагирхошта кхетам балар — из да ленински комсомола керттера декхар. Из декхар дувзаденна ха дIаяхача заман тIехьадисача гIулакхашца къовсам лоаттабарца.

Тха районе кIезига бац ды лелабу нах. Уж гIерт шоай мугIарашка кагирхой юкъехувла, дына морала хьисапе уж кхебе. Цудухьа, боккха лорхIам болаш да цу вIалла ла мегардоацача гIулакхапа цахаддаш къовсам лоаттабар. Укх тIеххьарча хана районе холуш дегIаенай Iилма-атеизма пропаганда. Пропагандисташа эзза кийчъю лекцеши беседаши, ладувгIарий безам тIагIоргболаш увттаю уж.

Пропагандисташта хьалхашка декхар оттадаь оаха лекцейи беседайи чулоацам кIоарга наха дIабовзийта, ды лелабечарна Iилма мировоззрени тела. Цул совгIа тхо гIерт Iалама явленей бахьанаш кIоаргга гучадаха, ды лелабеча наха уж шерра дIадовзийта.

Цу балха юкъе оаха эзаб юртбоахама медицина къона специалисташ. Цар кхетамца йоаржаю Iилма-атеистически пропаганда. Iилма знаней пропаганда еш хьинаре дакъа лоац Бизалова Риммас Атуев Рамзана.

А. УСУМОВ.

ЦАР ДОШ ЧIОАГIА ДА

Ер шу доладелча денз къаьстта дика къахьегаш ба Шаьла района «Автуринский» совхоза хьайбаш леладераш. «Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дузача денна къахьегама совгIаташца накъабаха лерхI цар. Шу долалушехьа укхаза шерра йоаржайир социалистически яхь. Ерригача коллективо цхьана, къаьст-къаьстача фермашка иштта доаркашеи скотникашеи шошоаш тIайийцар социалистически декхараш. Пачхаьхьалкхенна шура дIаялара шера план ЦIей дездеча денга кхоачашъе дага ба уж.

ХIаьта цар дош кхоачашдергхиларах тешавеш да дIабахача ворхI бетта укхаза даьха къахьегама толамаш. ВорхI эзар центнер совгIа шура дIачу а енна 102 процент гаргга кхоачашъяьй совхоза хьайбаш леладераша ворхI бетта план. Боахама чурча гIулакхашка дIайохийта шура кхомбеш лелаяр бахьан долаш дика алсамъяьннай из. Ерригa а цхьа эзар центнер совгIа мара яц дIаяхийта шура. ХIаьта хьоанал дика хиларах а дикка тIакхийттай шура, базисничул цхьа процент совгIа я хьоанал.

ХIара кхоабача Iаттагара йоаккха шура совъяккхара а иштта хьинаре къахьег совхоза хьайбаш леладераша. Укхаза хIара Iаттагара яккха вIаштIехьдаьннад 900 килограмм шура. Планах яккха лаьрхIа хинначул дикка тIех хул из. Хьайбаш дика кхабарца, шура юхе ца юташ цIена Iоякккхарца карагIдаьннад царна из толам баккха. ЛаьрххIа теркам тIабохийташ лелаю совхоза фермашка баьццара конвейераш.

Дика вIаштIехьбаьккхаб иштта къахьегача совхоза хьайбаш леладерашта юкъе беш бола культурни а агитационно-массови а болх. Сийлен доска тIа хьалтехад дикагIболча доаркайи скотникийи портреташ, хьалхле лелаерашта ахчан совгIаташ, цIе вымпелаш тел. Баь болх хIара денна хьагойт хьокхама доска тIа.

Юбилейни шера хьалхле лелаю № 5 йолча отделене Салаев Хьамзат керте латтача ферма коллективо. ВорхI бетта планах нагахьа санна 2784 центнер дIаяла езаш хиннаяле цо хIанзале дIаеннай 3220 центнер совгIа шура. Юкъера лаьрхIача хIара беттача Iаттагара 1285 килограмм шура яьккхай ферме. Барт тайнача коллектива юкъе белгалбаьнна дика къахьегаш ба доаркаш ни. Гаджиева, Худилова, Гайсуева, кхыбараш. Доахангара шура дукхагIа яккхара деттача хана доакъар дехк, дIайхача хица шамараш дул, цIенъяь шура Iояккха гIерт уж массаза а.

Балхара мукъа болча хана культурно салаIа йиш я укх фермерча доаркай, скотникий. Укхаза я дика кийчъяь ЦIе уголок. Цига цар ловза йиш я шахматех, шашкех доминох, кхыдолча довзоргех. Укхаза лекцеш ешаш, беседаш еш хул парте райкома болхлой, совхоза кулгалхой. Иштта доаркаша вIаши дIа-юха йовзийт шошоай балха опыт, фермера кердалараш.

Юбилейни шера пачхьалкхена дулх дIадалара кхы а лакхара толам баккха вIаштIехьдаьннад совхоза хьайбаш леладерий.

Мишта каьннай скотникий из толам баккха? Керттердар къона хьайбаш лоаман даьгIенашка доажадар да. Укхаза дика вIаштIехьбаьккхаб из болх. ДикагIболча скотникаша дика доал а деш лоаман цонашка доажа а даь дIачуденнад цхьа эзар совгIа къона бежан. Царех хIара бежана дийнахьеи буси тIаккхеташ хиннад 500 грамм дозал. Къона хьайбаш лоаццача хана иштта дорстадеш дIачудалар боахама а боккхача пайдане хиннад. Духхьала скотникашта денна алапи мара кхы хайра хIама дIа ца долаш хьахиннад IотIаккхийттача дозалах дола дулх. ХIаьта лаккхарча категорех мах беш дIачуийцад из пачхаьхьалкхено.

— Юбилейни шера шоллагIча ах шера план мишта кхоачашъе лерхI совхоза хьайбаш леладераша? Совхоза директора нов. Атиева цу хаттара жоп луш дийцар: — «ТIеххьарча шин бетта лоаман даьгIенашка доажадеш да 1322 къона бежан. Царех хIаранена юкъера лоархIам бича деннеи биссаннеи дIаяхача хана тIаккхийттад 495 грамм дозал. Из боккха толам ба, хIаьта уж оаха кастта дулха дIачулургда.

Уж толамаш дахара дика къахьег нов. Яхьяев Салавди бригадир волча ферма коллективо. МоллагIа а хаоттам хиларах бIу па къожабеш буц дикагIа йол-йолча доажаду доахан укхазарча скотникаша Яхьяев Алавде, Бициев Ромзана, Исмаилов Салавде, кхычар. Лоам лакхача, халача моттигашка уж доажадара дика кайоал цар. ХIаьта, дуккхача хана денз тIехдика болх беш хьаварах «За трудовую доблесть» яха медаль, Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота еннай Яхьяева Борзийна. Юкъера лоархIам беш хIара шоаш кхоабача бежана деннеи бийсаннеи тIаккхета дозал уж дулха дIачулуш 500 граммага дIакхоачаде дош а денна. хIанз хьинар айдаь къахьегаш ба уж скотникаш. Цар дош кхоачашхургхилара тешал да таханара толамаш.

ХIаьта Iана кийчо яра дукхача хана денз уйла еш ба совхоза хьайбаш леладераш. Дукха хIама па эшшаш кийчъяь яьннай помещенеш. Хьакхий фермашка дIатIа а эза вIашкатехай 1220 тонн йол, иззал ча, кхыдола гIожа доакъар.

М. БОТОВ.

Челябински область. ДегIаухаш а эргаювлаш тоалуш а, ший продукци тоаеш я Миасса яхача городера Уральски автомобильни завод. Сийлахь-боккха Даьй-мехка тIом лаьттача шерашна хьахиннача цо цу ханне а кIезига автомашинаш яланзар фронта.

ХIанзара Уральски автомобилий завод—мехка хьалха латтача предприятех цаI. Укх тIеххьарча шерашна овлангара денз реконструкци яьй цунна. Автомобилаш хьалъяргара хIанз дIадехараш тернал а деш кийчъяьи тоаьи я из. Кийч а яь болх бе йолаялийтай Iалаьмате дукха массе тайпа конвейераш, поточни линеш, агрегатни участкаш. Хьалкхийнай шоай гIулакх геттара дика довзаш йола специалистий башха надраш. Цу доллача хIамаша йиш хилийтай автомобилаш дикка дукхагIа арахийца ца Iеш, цар динал цахаддаш лакхъе а. «Урал-375» метте хьаяьй «Урал-377». ХIаьта цунна меттел арахеца хIанзле а кийчъяьй «Урал-377М». Из я кхо соа ведущи а йолаш низ бола машина. 8 тонн мухь бохьалу цунга, прицеп тIехьа хилча — 18 тонн. Конструктораша лаьрхIад автомобилага дIадода металл 500 килограмм кIезиг а даь, иззал беза мухь цо кхы тIа а кхухьилга вIаштIехьдаккха.

Сийлахь - боккхача Октябра 50 шу дизара сийна къахьегама вахте а этта, завода болхлошеи специалисташеи декхар тIайийцад юбилейни шера планал совгIа 100 автомобиль арахеца. Царех цхьадола дакъа хIанзле а конвейера тIара Iодаьннад.

Доккхий къахьегама толамаш дахарах заводской коллектива дукха ха йоаццаш Къахьегама ЦIеча Байраха орден еннай.

СУРТА ТIА: аьрдехьа — автомобилаш ерий декхараш; аьттехьа — конвейера тIара Iойоалаш латт аргIагIа йоагIа планал совгIа хьаяь автомобиль.

В. Георгиева сурт.

ТАСС фотохроника.

Кхашка къахьег

Шелковской района Каргалински юкъерча школа дешархой кхашкара ялаташ чуэцача балхаш деш ба, хIаьта лакхехбарча классашкарча дешархоша комбайнерашта гIо ду.

Духхьала цу цхьан школера 90 дешархо чувоагIаш я цхьа бригада. Уж бекъабеннаб кхаь звенона — хьажкIаш лелаерий, комсаш лелаерий, механизаторий. Шоай дийнахьара норма кхоачаш ца еш цIаккха а Iийнабац дешархой. Царна юкъе къаьстта дика къахьегаш ба Гусаков Владимир, Серов Евгений, Астахова Клавдия, Тимофеева Татьяна, дуккха кхыбараш а.

Дика салаIа а хов дешархошта. Балха ди йистедаьнначул тIехьагIа волейболах, футболах, шашкаех, шахматех ловз, керда журналаш, газеташ деш.

Шоай агитатораш а ба дешархошта юкъе. Вай мехкарча а доззол дехьарча а событех беседаш ю, лекцеш еш. ДикагIбола агитатораш лоархIаш ба Иламова Наташа, Леонтьевский Саша.

А. МАДОВА.

СОВХОЗЕРА халкъа филармони

Ше хьахинача укх ялх шера бархI бIаь совгIа концерт оттадаьд «Алга» яхача киргизски совхоза художественни самодеятельноста коллективо Ошски областа лакхача лоамашка дадача боахамашка. Коллектива вокальни группана юкъе ва 57 иллиалархои тайп-тайпара инструменташ лекхаш вола 14 саги. Цун ший ба поэташ а композитораш а. Хора кулгалхочо Моров Турдакуна самодеятельни артисташта ткъаьитт илли яздаьд.

Киргизе культура Министерства коллегеи профсоюза республикански советои халкъа филармони аьнна цIи тиллай «Алга» яхача совхоза художественни самодеятельноста коллективах. Из я селлара лакхача маьха лаьрхIа. Киргизе эггара хьалхара юрта самодеятельни коллектив.

Владимир НЕСТЕРЕНКО,
АПН корреспондент.

КОМБАЙНАШТА ТIЕХЬА—НОХАРАШ

Халача хьалашка ялат чуэцаш ба Грозненски района «Советская Россия» яхача колхоза механизатораш. Каст-каста догIаш делх. Цу гIулакхо механизаторашта хьалхашка чIоагIа лоархIаме декхараш оттадир. Механизатораша хIара ялат чуэца торо йолча сахьатах бизза пайда эцаш къовсам лоаттабу цхьаккха буртилг ца боабеш ялат чуэцара.

Ялат докъалушше а из чуэца йиш хургйола ха цу сахьате белгалъяра кхашка хьожаш хул механизатораш. Цудухьа хоза денача дийнахьа лакхарча темпашца болх дIаболабу колхоза механизатораша. Масала, августа бетта хьалхара ди ялат чуэцара дукха торо йолаш дацар, хIаьта а колхоза механизаторий 100 тонн ялат чуэпа вIаштIехьдаьлар.

Укх деношка колхоза новкъостал де Грозненски шурий совхоза механизатораш баьхкаб. Цу гIулакхо колхозе ялат чуэцара балхаш дикка сихде вIаштIехьдалийтад.

Дукха ба колхозе йоккха опыт йола говза механизатораш. Царех ва комбайнер А. Махматхаджиев. Ший комбайнаца хIанзале кхо эзар центнер ялат аьрдал цо. Иштта хьокхаме къахьегаш ба къона коммунисташ А. Тайсумов, Д. Даудов. Хьалха латтача механизаторашта юкъе вувц колхозе комсомолец С. Султаханов а. Колхоза механизаторашта юкъе аьржача социалистически яхье шоллагIча моттиге ва из. Механизатораш цецбаланзар колхоза правлене боахаме эггара хьалха дIайийна гречиха чуэца из оттавича. Хьалхарча шин дийнахьа 18 гектара тIара гречиха чуийцар С. Султаханова, хIаьта хIара гектара тIара цо юкъера лаьрхIача 10 центнер чуэп из маьхера культура. План дикка дукхагIа да из.

Колхоза механизаторашта нийсса дика къахьег гIо де баьхкача Грозненски шурий совхоза механизатораша. Иштта 3 августе массанел хьалха ваьлар Н. Мажиев, цо ший комбайнаца 88,5 центнер кIа аьрдад, шоллагIа моттиг яьккхар цу совхоза механизатора К. Мусханова, цо аьрдар 84,4 центнер кIа дар. Белгалде деза цу дийнахьа цар кхаь-диъ сахьата мара болх ца баьлга.

ХIанз колхозе чуэца дисар 500 гектар ялат да, шоай эррига торонаш тахка а техка болх 4—5 дийнахьа чакхбаккха лерхI механизатораша.

ХIанзчул тIехьагIа чуэца деза ялат кхоалагIа дакъа дале а пачхаьхьалкхенга ялат доккхара план хIачале тIехькхоачашъяьй колхозо, иштта Iалашдаьд шоашта эша фу а. План 500 тонн йолча хIанзале колхозхоша дехкар 713 тонн ялат да. ХIанз ялат дIахо а дохкаш ба уж.

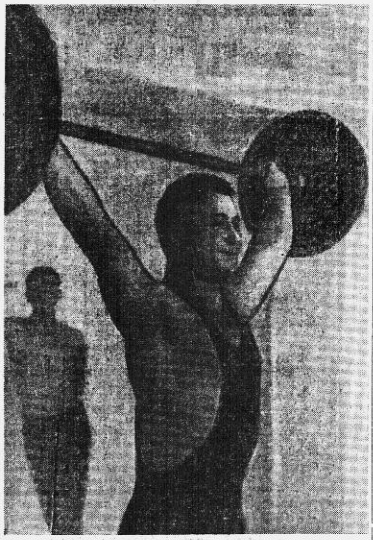
Ялат чуэцпаше а тIадоагIача шера хьувкъама йоакхо еш ба колхозахой. Ялатах мукъадаьнна лаьтта сихха аха кийчду механизатораша. Цу гIулакха лаьрхIа тракторни отряд вIашагIъеллай колхозе. Трактористa Эдиева ший «Беларусь» яхача трактора дIахеттача волокушаца ча хьагулду, хIаьта цунна тIеххьа трактористаша З. Исмаилова, М. Гадиева шоай ДТ-54 яхача трактораща аргIаш деча дIахьо из.

Колхозе ялат чуийца мукъадаьнна лаьтта 1000 гектар да. хIанзле 850 гектара тIара ча хьагулдаь баьннаб механизатораш, хIаьта 600 гектара тIа аргIаш даьд цар. АргIаш деча болх беш ба опыт йола механизатораш Г. Чанкаев, С. Магомадов, дийнахьа 150 тонн ча аргIаш дий дIаоттаду цар. АргIаш деча болхлошта юкъе къаьстта белгалбаьнна къахьегаш ба П. Муртазалиев, О. Патахов, А. Халакаев, кхыбараш а. Шоай сменни нормаш 150—160 процент кхоачашъю цар. Иштта дика лел колхозе лаьтта ахара балхаш а. Из болх дийнахьеи буси цахаддаш бу укхаза. Бакъда, механизатораша беча балха юкъе брак нийслу. Иштта цу тайпара факташ нийслу цхьоалагIча бригада механизатораша беча балха юкъе а. Бригадир волча Исраилов Султана тIахьожам лелабац механизатораша беча балха.

ХIанз ялат чуэцара балхаш йистедоалаш латт колхозе, механизатораш декхарийла ба из болх лерттIа дIачакхбаккха, тIадоагIача шера хьувкъама дика лард йолла.

А. ПЕНЬКОВ,
хьувкъам чуэцаш тIахьожам лоаттабеча Грозненски района халкъа контролерий штаба начальник.

ФИЗКУЛЬТУРНИКА ЕРРИГСОЮЗНИ ДИ

Спорт чIоагIа дукха езаш ва штангист Кедзоев ИбрахIим.

Вай республика спортсменашта дика йовз цун цIи. Ше СССР-а спорта мастер хиларца каст-каста Союзни лоархIам болча яхьашка дакъа лоацаш хул ИбрахIим. Баккъда уж яхьаш йолаялале хаддаанза тренировкаш еш кIезига къахьегац цо.

СУРТА ТIА: ИбрахIим аргIанара тренировка еш ва.

С. Шерипова сурт.

КЪОНАЛА ЦIЕЙ

ХIара шера 12-ча августа советски халкъо дезду физкультурника Ерригсоюзни Ди — къонала, низа, духовнии физически хозала цIей. ХIара советски спортсмено Коммунистически партена доккха баркал а оалаш Iодеш 1966 - 1970 шерашта оттаьча СССР халкъа боахам дегIакхувлара пхе шера планах йолча КПСС XXIII-ча съезда Директивашкара, кIаьд ца луш дIахьалхашкахьа ахара йола программа а хинна дIаэтта деш: «Бахача наьха быте шерагIа юкъехкувла физически культуран спортей дукха тайпаш, къаьстта уйла тIаяхийта общеобразовательни школашка, лакхерчеи юкъерча специальни дешара заведенешка уж дегIакхувлара».

СССР Халкъа Комиссарий Совето 1939 шера 16-ча июне чIоагIъяьй ВЛКСМ ЦК-ас, физически культуран спортей гIулакхашта йолча Комитето енна физкультурника Ди белгалдаккха оттадарах йола предложени. Из ди эггара хьалха белгалдаьккхад 1939 шера 18-ча феврале. Дунеи халкъашта юкъерча яхьашка денал, эхь-эздел, гIулакхаца, культура лакха йолаш, яхье пхьаккха тийша болх боацаш хиларах вай спортсменаша зрителий безам болийтаб шоаех массаза а.

Физически культура — декхар даь тIадожадаь пачхахьалкхен предмет а хинна дIаэттай школашка, юкъерчеи лакхерчеи дешара заведенешка деша багIача итташ миллйонаш болча дешархошта.

Советски пачхахьалкхено профсоюзашей Iалаьмате дукха ахча хьахец физически культуран спортей даькъе беча балха. Цу ахчах дикка доккха дакъа специальни сташ кийчбарга, спортивни гIирсаш хьалдарга, оборудовании инвентари кийчъярга хьежаду. ХIанз вай мехка я физически культура пхийтта институт, педагогически вузашкарей юкъерча специальни дешара заведенешкарей физически кхетам бала лаьрхIа бIаьи пхийттей гаргга факультет, веша аьлча физически культура техникумаш, физически кхетам тела педагогически училищаш, физически культура институташкара тренерий школаш. Цул совгIа, СССР-е дукха я физически культуран спортей дешар заочно деша йиш йола моттигаш Iилма тохкама институташ.

Укх шера политически къахьегамей хьинар чIоагIа айденача хьалашка дезду вай республике Ерригсоюзни физкультурника Ди. Укх юбилейни шера советски наха йоккха событи хилар Советски пачхахьалкхен 50 шу дизара хетаь СССР-ен РСФСР-ен халкъий IV-гIа юбилейни спартакиадах. РСФСР халкъий юбилейни спартакиаде дакъа лоацаш хиннача Нохч - ГIалгIайчен спортсменаша дика толамаш даьхар командии зачете.

Вай республико 14 командана юкъе 3-гIа призови моттиг лаьцай. Цунна елар йоккха юбилейни приз. Дика толамаш даьхар кIалтохаргах латаш хиннача Х. Албакова, А. Хатаева, А. Приймакова, С. Мадаева, С. Долакова, К. Кузьмина, Х. Хасанова, Ш. Эльдерханова, кхычар; боксераша В. Чибисова, А. Хариханова, И. Баркинхоева, И. Башануридзе, Г. Льянова; легкоатлеташа: Ю. Андреева, Л. Лейкос, В. Сиденкос, Б. Матиева, И. Тергенрейдера, кхычар; шахматисташа В. Дорошкевича, Т. Мовшовича, Костарнова, Сапронова, Сидоренкос; гимнасташа: Л. Турищевас, М. Суворова, Т. Дубенина, Д. Жаровас, кхычар; велосипедисташа: Бутенкос, Ишекова, Бабехина, Бабайцева, Можаева.

Легкоатлет В. Митянин, гимнастка Л. Турищева, кIалтохаргах лета А. Татаренко, А. Приймаков СССР сборни командана юкъебихьаб. Художественни гимнастикана мехка эггара чIоагIагIа ба вай мехкарий, царна тренировка ю СССР заслуженни тренера Н. Н. Силаевас. Эггара хьалха доккхий толамаш даьхар юрташкарча спортсмений сборни командаша а. Юртарча спортсменаша юбилейни кхо приз яьккхай — лаьццачара маьже йолаш кIалтохаргах летача, классически кIалтохаргах летача, езача атлетике. Командни зачете 2-гIа моттиг лаьцай областий, краяй, республикай 14 командана юкъе. Советски спортивни болам дIахо дегIакхувлара боккхача лоархIаме ба «СССР-е физически культурен спорти дIахо дегIакхувлара де дезарий хьакъехьа» соахка КПСС ЦК-аси СССР Министрий Советои баь соцам. Цу соцамга хьежжа парте областной комитетои республика Министрий Советои хьадда йола мероприятеш кийчйир физически культурен спорти дегIакхувлара, цу лоархIамеча гIулакха юкъе долаш дола кхоачамбоацараш дIадахара. Цу мероприятешта юкъе цIенхаштта уйла тIаяхийтай республике физкультурни болама юкъе нах дукхагIа чуозара, наьха хIара деннарча вахаре физкультура шерра юкъеяхьара.

ХIанз республике болх беш я физкультура 701 коллектив, цу даькъе общеобразовательни школашка — 323, юрташка — 156.

Физкультурникаш 223742 сагага кхоачаш дукхагIа хиннаб. Республикерча 701 организаце производственни гимнастика лелаеш 161740 саг ва. Нохч - ГIалгIайчен спортивни организацеша кийчваьв БГТО, ГТО I-чеи II-чеи степена 27036 значкист, «Даьхе лорае кийча ва» яха 3199 значкист, «СССР турист» яха 3271 спортсмен - разрядник, цу даькъе СССР спорта мастералла 32 кандидат. 1-ча разряда 419 спортсмен, 2-ча разряда 1612 спортсмен, массови разрядий 30408 спортсмен, спорта 17 мастер, спорта авани еннай 4642 общественни инструктора, 3086 сага спорта судахо аьнна цIи еннай.

Республике я 5 стадион, 55 комплексни спортивни майда, 179 футбольни кIаьд, 318 баскетбольни, 686 волейбольни майда, 123 спортивно - гимнастически зал.

Укх гаргтарча хана республика районашка хьалъе лерхI 20 спортивни зал, 16 стадион, 81 комплексни майда.

Укх шера болх бе йолаеннай «Спартак» яхача спортивни обществера №№ 2, 5, 6 йолча профтехучилищашкара спортивни залаш.

Наурское яхача юрта хьалъеш латт «Динамо» яхача ДСО йоккха спортивни зал.

Спортивни зал хьалъе йолаеннай Грозненски районера I-ча Мая цIерагIйола колхоз. Стадион хьалъе йолаяьй Ачхой-Мартане. Тоаеш латт «Старогрознефта», «Октябрьнефта», Орджоникидзевски станицера стадионаш.

Физкультурникашеи спортсменашеи, физически культура болх лоца шоай дерригa низаш тIадохийтаргда Советски пачхахьалкхен 50 шу дизара баха боагIача тайпара пакъабахар дукхьа.

Н. МУСАЕВ,
Ресспортсоюза председатела заместитель.

ГИМНАСТКА. Н. Кобиашвиле фотоэтюд.

ШЕРЛУ СПОРТСМЕНИЙ МУГIАРАШ

Спорт езараш дукха ба МалгIабике. Районе ва бархI эзари барх бIаьи физкультурник.

Цхьа шу мара даьнадац «физически культурен спорти дIахо а дегIаяра де дезарех» йола партеи правительстваи соцам тIанийца. Спорти физкультурен дIахо а дегIайоалаяра керда торонаш хьайиллар цо.

Республикански а моттигерча а кепайоазоно башха дика ювцаш яцар «Нефтяник» яха тха стадион. ХIанз дика хувцамаш хулаш доагIа стадионе. Укх шера ремонта лаьрхIа «Малгобекнефть» нефтепромыслови управлене хьахийцад 30 эзар сом ахча. ХIанзле хьаяьй керда шиъ волейбольни, шиъ баскетбольни, цаI городкех ловзачарна, бе ловзаю бургац езачарна лаьрхIа йола площадкаш. Районе эггара хьалха хьалъяьй теннисни корт а. ХIанзее а республикански хьакъехьара яхьаш дIаяхьа дерригa хьалаш вIаштIехьдаьхад стадионе. ХIаьта керда спортивни сезон хьаеллаш мелйолча оборудованеца тоа а яь кхо бIаьи ах бIаьи сага Iохайна вагIа моттиг а йолаш хургья стадион.

Iалашъяь я эшаш йола спортивни инвентарь. Духхьала укх шера ийцай из пхи эзар сомах.

Йоккха терко ю оаха къахьегамхой депутатий исполкома решени кхоачаш а еш района колхоза а совхоза а хIара бригаде спортивни площадкаш хьалъяра. Физкультурника Ден накъадоагIаш юрташка ворхI волейбольни площадка хьалъяьй оаха. Городе цхьаь цаI физкультурни коллектив яц шоай спортивни площадка йоацаш. Укх шера школашта керда спортплощадкаш хьалъеш чIоагIа дика новкъостал даьд «Малгобекнефть» НПУ. Цхьайолча школашка духхьала шийчотах хьалъяьй йиъ комплексни спорплощадка.

Дика хьокхамаш гойтт МалгIабика спортсменаша республикански яхьашка. «Урожай» ДСО рессовета хьалхара моттиг яккхара хиннача яхьашка укх шера шоллагIа моттиг яьккхар тха волейболисташа. «Труд» ДСО Совета республике хьалхара моттиг яккхара хиннача яхьашка шоллагIйола моттиг яьккхар легкоатлеташа. Футбольни сезон хьаеллаш» «Труд» ДСО футболисташа укх шера а кубок яьккхар (соахка а царга кхаьчар из).

Нохч - ГIалгIайчен спортсменашца меттел лоаллахарча кхыча республикай спортсменашца а вIашагIбетталу МалгIабика физкультурникаш, масала, Къилбаседа - ХIирийчен, Черсий - Балхарой, кхыча республикай а викалашца.

Къаьстта йоккха терко ю районе спортивни организацеша Советски Эскаре гIулакх де тIабийхараш а тIабехаргбараш а кийчбеш. Царех 87 процент хIанзле спортивно - технически комплекса нормаш дIаенна баьхнаб. Уж ба соахка укх ханна кийчбаьрел 180 саг дукхагIа.

Ший III-ча пленуме городской спортивни активо Советски Iаьдала 50 шу дизара сийна лакъа социалистически декхараш тIанийцад. Царна юкъе да цхьоалагIа разряд йола ворхI спортсмен кийчвелга, шоллагIеи кхоалагIеи разрядаш йола — 664 саг, хIаьта къонабарий разряд йолаш — эзар саг. Уж декхараш толамца кхоачашдеш да.

Района спортивни вахарах дуцаш белгалдаккханза дита йиш яц спорте меттел шоаш къахьегача предприятешка а дика хьокхамаш гойташ тха спортсменаши физкультурникаши хилар. Царех ба масала, Ахильгов Махьмад, Плиев Исропил, Дзагиев Абузит, Максимова Валентина, кхыбараш я. Дика къахьегаш а общественни вахаре хьинаре дакъа лоацаш а ба уж.

САУТИЕВ Iийса,
МалгIабика горспортсовета председатель.

ДУКХА ДЕЗА ГIУЛАКХ

Вай республике ба еррига союзе цIи хеза бола СССР спорта мастераш. Царна юкъе цIи яккха еза ший лоIамерча кIалтохаргах латара СССР спорта мастер вола «Урожай» яхача ДСО тренера Ульбиев Эльмарзий.

ВорхI шу да Эльмарза цу обществa тренер вола, хIаьта спорте дакъа лаца из волавенна кхы а дукхагIа ха я.

ЗIамига волча хана деза хоаъхетар Эльмарзийна спорта ши тайпа — бокси кIалтохаргах латари. 16 шу даьннача зIамигача саго хержар бокс.

— Хийла цIавахав со батах бийнаш деттаденна. бIарг Iаьожбаь, хIаьта а ди массаза доала из спорта тайпа дукхагIа дезаденна мара цох чог аккхацар са, — яхаш дувц Эльмарзас. Зехьа довнзар хьийга къа. ГIийла, вIалла низ боацаш хиннача зIамигача сага дегIа чу низ бера, бокса говзал дикагIа Iомае вIаштIехьдоалар.

ХьатIакхаьчар 1957 шу — Эльмарзий дог гIоздоала шу. Из вохийт Казахстана хьалхара моттиг яккхара йолча яхьашка. Цига кхоалагIа моттиг а яьккхе юхавоагIа из.

Казахстанера Грозне ваха цIавоагIа Эльмарза. Укхаза а йитац цо спорт. ХIаьтта мара йолалуш йоцача ший лоIамерча кIалтохаргах латаш йолча спорта тайпа юкъе дакъа лоац Эльмарзас. Из дар 1960 шера.

1961 шера Армене цхьоалагIа разряд йолчарна юкъе хиннача спартакиаде вохийт цхьаккха а разряд йолаш веце а латара техника дика йовзаш вола Ульбиев Эльмарза. Цига боккха толам боаккх цо. ШоллагIа моттиг а яьккха цIавоагIа. Цул тIехьагIа 1962 шера ДСО «Урожай» обществашта юкъе ВЦСПС-а хьалхара моттиг яккхава хиннача яхьашка дакъа лаца хьожаву Эльмарза. Шийх бенна тешам боабац хьинар долча бореца. Цига а хьалхара моттиг йоаккх цо. Из боккха толам баккхарах цунна лу СССР-а спорта мастера цIи. Цу хана деиз ший говзал хIара ди массаза доала кхы а лакхъю цо. 1964 шера «Урожай» ДСО ВЦСПС хьалхара моттиг яккхара хиннача яхьашка юха а хьалхара моттиг а яьккхе, обществa чемпион хул Эльмарза. Чемпиона медали маьхера призи лу цунна. ХIаьта 1965 шера юртарча спортсменашта юкъе СССР-а хьалхара моттиг яккхара хиннача яхьашка призер хул из.

Цу хана дена хIара шера хулача яхьашка ший дозалга диллача абсолютни чемпион а волаш хьавоагIа Эльмарза. Цо дакъа лаьцача яхьашка котвувларах кхы а массехказа медалаш, маьхера совгIаташ, чемпиона денташ, значокаш, сувенираши грамоташи еннай цунна.

КIезига къахьегаш Эльмарзас къона спортсменаш кхебеш а. Дукха ба цо Iомабаьча кагийча наха юкъе спорта мастераш, мастералла кандидаташ, хIаьта цхьоалагIеи шоллагIеи разрядаш яраш лархIа а безац. Ше кулгал а деш спорте толамаш даьхачарна юкъе геттара дика ба яхаш белгалбоах Эльмарзас СССР-а спорта мастераш хинна Мадаев Супьян, Чалахсаев Заур, Сулбанов Салман, спорта мастералла кандидат вола Оздоев Заудин, дукха кхыбараш а.

ХIанз «Урожай» ДСО бехктокхаме секретарь ва Ульбиев Эльмарза. Укх бетта 16-ча — 19-ча деношка Махачкале хургья Дунен 4-зза чемпион хиннача Алиева цIерагIа йола приз яккхара яхьаш. Цига дакъа лоацаш хургья Эльмарзас кулгалдеш йола ДСО сборни команда а. ХIанз цу яхьашка кийчлуш тренировкаш еш я из команда.

Р. АУШЕВ.

ЮРТАШКАРЧА ФУТБОЛИСТИЙ ТОЛАМ

«Урожай» яхача ДСО физически культура дикагIа йола коллектив я Грозненски района 1-ча Мая цIерагIча колхоза коллектив. Истола тIара теннис, шахматаш, волейбол цига кагирхошта чIоагIа дукхаезаш яле а, керттера яр футбол я.

Колхоза къахьегамхой а спортсмений шоай а вахаре футболомел лоархIаме дакъа лоац дувцамича деза. Футбольни матч мапа хургья-хьогI яхаш сатувсаш хул хьалхарбараш, шоллагIбараш — производстве а общественни моттигашка а дисциплина чIоагIагIа йолаш хул.

Колхоза футболистий хьокхамех дувцаш хилча, массехк дешаца кхоачамбе йиш йолаш дар: 1-ча Мая цIерагIча колхоза футболисташа шоза Нохч - ГIалгIай кубок яьккхай, «Урожай» яхача ДСО Рессовета яхьашка дукхаза а котбийнаб, укх шера духхьашха дакъа лоац «Урожай» яхача ДСО РСФСР Центральни Совета юрташкарча футболисташта юкъе хьалхара моттиг къувсаш «Дото Эльбрус» яха приз яккхар дукхьа.

Белгалдаккха деза, юртарча кагирхошта эшараши цар дIадехараши кхоачашдара колхоза правленеи (председатель нов. В. Вьючный) партийни организацеи (секретарь нов. Н. Заречный) доккха новкъостал деш хилар.

«Физически культурен спорти дIахо дегIакхувлара де дезарий хьакъехьа» яха КПСС ЦК-аи СССР Министрий Советеи 1966 шера 11 августера соцам арабаьнначул тIехьагIа республика эггара хьалхарчарца, материальни спортивни база хьалъе болабелар 1-ча Мая цIерагIча колхозе. Масала, Первомайски станице хьалъяь яьннай стадион, сихъяь хьалъеш латт юртара йоккха спорта Дворец, хиланза яргйоаца спортивни формеи инвентари Iалашъяра де дезар даьд. Физически культура коллективанеи футбольни командане кулгалдара, производственни гимнастика методисталлеи футбола тренералле нах хьаийцаб. ДIахо городе баха нах а хьагаргболаш йола спорта Дворец хьалъяь яьнначул тIехьагIа стадионе 5000 саг вагIа моттиг хургйолаш трибуна хьалъе дага ба колхоза кулгалхой.

Р. ГАЗАЛИЕВ,
«Урожай» яхача ДСО Республикански Совета председатела заместитель.

ШАХМАТИЙ ИСТОРЕЦАРА

1925-ча шера шахматни кружокаш хьае йоалалу «Грознефте» а, материально-технически конторе а, Заводской района клубе а.

Города Грозне хьалхарча чемпионате дакъа лоацаш хилар: Андреев, Агейчик, Грингут, Ганчиков, Гончаров, Зиберг, Корданов, Лыков, Пружковский, Шошиев, Туркин.

1927-ча шера шахматех ловза духхьашха вIашагIкхийтар Грозненеи Орджоникидзеи командаш. Грозне командаца хьалхара ловваш хилар Андреев, Макаров, Пружковский, Ридель, Ермаков, Куралесин, Шувалов, Смотрич, Чиж, Мизюков (из дика ловзаш ва «Труд» яхача обществa шахматисташта). Матч шин турах хилар. Грозненцаш котбаьлар 101/2:91/2 а йолаш.

Городерча командех шахматех ловзара хьалхара моттиг малагIча командо йоаккх хьажара дайаар 1928-ча шера. Городерча шахматни общественностана вIалла дага а доацаш, хьалхара моттиг яьккхар № 2 йолча школа командо (хIанз из № 1 йола школа я).

1928-ча шера хиннача города чемпионате чемпион яха цIи яьккхар Акивий Дорогочинске.

1928-ча шера советски торговле гIулакхерча наьха клуба членалла тIачубахар № 2 йолча школа шахматисташ. Городе эггара тIехьа хинна из команда хьалхарча моттиге бтт цул тIехьагIа. ДIахо йолча хана уж шахматисташ дIачу болх Грозненски нефтяной институте. ТIаккха института командаца нийсъяла команда хилац Грозне. Цу командана керте латтар 1935-ча шерралца цIаккха а хувца ца луш города чемпион хинна Дорогочинский.

Цу шерашка грозненцаша массехказза доттагIлен матчаш ю Бакурча шахматисташца.

Къилбаседа Кавказе хьалхале яккхара ньча чемпионате грозненски шахматисташта юкъе эггара хьалха цхьоалагIча категоре норма кхоачашйир Дорогочинске. «Нефтяник» яхача обществе хьалхале яккхара городе Горьке ловзача дакъа лоацаш хиннача цо спорта мастерца М. Юдовичаца (вокхагIчунца) йийкъар 1-гIеи 2-гIеи моттигаш. Цар шинне шоайла ловзаяь парти цхьаннега а котало йоацаш чакхъяьлар.

1935-ча шера Грозне ваха цера цхьоалагIча категоре шахматист В Суханов. Из юкъевахарах дикка низ болашагIа хилар Грозне команда. Цу тайппара, Грозне хьалкхийра хьалхара шахматисташ А. Дорочинский, В. Суханов, Б. Жабокрицкий, В. Барсуков, Туркин, С. Смотрич.

Даьй мехка тIом чакхбаьнначул тIехьагIа, дунен халкъашта юкъерча мастерга Н. Новательнега хьалхале а йолаш Ленина цIерагIча культура Дворецe вIашагIъеллар шахматни клуб. ТIаккха автомотоклуб а хиле дIайоал из. Шахматни секцеша дIахо а болх бу «Нефтяник», «Искра», «Спартак», «Динамо», «Локомотив», «Урожай» яхача шоай доIамерча спортивни обществашка а пионерий Дворецe а.

Цу шерашка хьалкхув грозненски керда шахматисташ: первоазрядникаш В. Слепов, В. Сергеев, второразрядникаш А. Истомин, Ю. Епифанов, Р. Алимов, М. Жаворонков, иштта кхыбараш.

Спортивни а шахматни а общественносто чIоагIа къахьегар бахьан долаш городе Грозне 1958-ча хьайийлар Городской шахматни клуб. Цу вай клубе шерашера личний а командни а яхьех лова, классификационни турнираш хул, союзни лоархIам бола яхьаш хул.

В. ЛАНСКОЙ.

Редактора заместитель
А. А. МЯКИЕВ.

ЛадувгIа

12 август, 1967 шу.

РАДИО: 6.30 — Нохч-ГIалгIайчен лаьттаелаадерхо (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.10 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племян» газетий обзор. 7.20 — Передачай программа. 8.10 — «Сердало» газета обзор. 8.20 — Ашараш. 8.30 — «Къона тIехье» (нохчий меттала). 8.45 — Москва. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — «Тирка талгIеш» яха литературни передача (гIалгIай меттала). 16.25 — «Спортивни событе» яха радиожурнал (эрсий меттала). 16.50 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.03 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 17.18 — Спортсменашта дола концерт. 17.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.23 — Шоана, кхалнах» яха радиожурнал (нохчий меттала). 18.53 — Ашараш. 19.00 — «Зори Кавказа» яха радиожурнал.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 17.00 — Бераштa. «Беза а беза, бовза а бовза шоай мохк». Нохч-ГIалгIайчен курортни моттигаш. 17.45 — Физкультурникий Ерригсоюзни ди. «Старт» яха телевизионни журнал. 18.35 — «Мехкие вIашагIкхетаргда вай» яха киноочерк. 18.55 — Физкультурникий заявкех оттадаь концерт. 19.35 — Дунен мехкашта юкъе латтача хьалах дола къамаьл. 19.50 — Киножурнал. 20.00 — «Цуи турпалаш—вай замanхой». Киноартистий Хитяевай творчески сурт-сибат. 20.40 — Шоана, бераш. 20.55 — «Кораштa юхе гIолла дIаух цIермашинаш» яха художественни фильм.

ОБЩЕСТВЕННОСТА ЛОIАМА ДУХЬАЛА

НЬЮ-ЙОРК, 9 август. ТАСС-а корреспондента Г. Фримана хьахойт:

45000-нел кIезигагIа воацаш кхы а тIема гIулакха тIара саг Вьетнаме вахийта аьнна президента Джонсона яь решени хьаккхайкаьй «бIеха тIом» США тIа-тIа а дукхагIа ца безача хана.

Общественноста уйла хувцаялар хьахьокхачарех цаI да июль бетта юкъе Гэллапа института нахага даьча хаттарах йола, массехк ди хьалха араьха результаташ. Хаттар даьча нахах 56 процент болчар йоах, вIашагIкхайтта Штаташ е эшаргьа е чIоагIа тIема духьале хинпай царна. Цул совгIа, хаттар даьча 41 процент болча наха йоах Вьетнаме тIом болаш хилар США-с даь нийса доаца гIулакх да. ВIаши нийсдаря укхаза агIо вай 1965 шера август бетта чуттa уйла йолаш 24 процент нах мара бацар.

Машара уйла лакхъялар тешал деш да цхьаькха, — «вьетнамски яхка» яхача кампане стале толам балар. Бовзаш бола дукха американски деятелаш юкъе болча комитето тIакхехарах 26000 доброволец — студенташ, священникаш, специалисташ, кхыбараш мехка тайп-тайпарча нах бахача моттигашка бахаб, хIанз цига Вьетнаме беча тIема духьалара кампани а ю.

ТIема духьалара болам лакхбаларо сомабаьхар хьалхагIа из тIом бар могадеш хинна, е цунах цхьаккха а оалаш хинна цхьабола деятелаш тIема духьал бовлара.

Вьетнамски тIема нах духьал хилар лакхдаларо цIенхаштта йола халонаш хьахулйит Джонсона демократически партена юкъе.

Демократически парте 50 активиста дIайоаржаяьча заявлене тIа президент Джонсон тIахьех Вьетнаме латта цуи политика наха тIа-тIа дукхагIа ца езаш хилар бахьан долаш не юхахаржийта гIерташ ца хилара.

МАЛХБУЗЕНГЕРМАНСКИ РАКЕТАШ КАНАДСКИ ПОЛИГОНЕ

БОНН, 10 август. (ТАСС). ФРГ-а Канаде ийца «Блэк брант» яха ракета малхбузенгермански специалисташ «толамца ураагIъяхийтарах» хоам бу тахан «Нойе Рейн-Цайтунг» яхача газето.

Из урагIъяхийтар Форт-Черчилль яхача канадски ракетодроме. хIаьта цига малхбузен германски специалисташа тохкамаш ду цу тайпарча ракеташта.

Доазол дехьара

ГРЕЦЕРА ВОЕННИ ТРИБУНАЛА ПРИГОВОР

АФИНЫ, 9 август. (ТАСС). Города Афинай чрезвычайни военни трибунало кхы а 7 сага политически уголовни дулачаш даьд аьнна бехке веш приговораш йир. Царна юкъе ва 48 шу даьнна адвокат Георгиос Джинас а. Цунна цабахта валла 8 шу суд а ийй. «Iаьдалах волар дувцарахи коммунистически парти могийташ ца хилара «закон телхадарахи» пхе шера йолча хана политически бокъонех а ваьккхав из.

КИТАЕРА СОБЫТЕШ

Пекина Тяньаньмэнь яхача центральни майданеи цунна хьатIайоагIача улицашкеи 5 августе митинге гулбеннабар миллион совгIа бола хунвэйбинаш, цзаофанеш, тIема гIулакха тIара нах. «Жэньминь жибао» яхача газета передовой статьяс яхачох, «культурни революци» дIайолалуш теха «тIема гургал а» хинна дIаэттача Мао Цзэ-дуна яззьяча «Штабаш дов де» аьнна йолча дацзыбаон шу дизара хетаяь яр из митинг. Митинге хинна лозунг дар: «ДIаваккха Лю Шао-ци!» яха цар дIадехар.

Укх деношка «Бэйцзин жибао» яхача газето араяьккхай Лю Шао-ценеи Пэн Чжэнеи (КПК Пекински горкома хьалха хинна хьалхара секретарь) хIама тохаш йола материалий аргIанара подборка. Газето уж бехке бу Мао Цзэ-дуна хьалхле леланра духьал «заговор» ярах.

КПК ЦК Политбюро член, КНР кхыча мехкашцарча гIулакхий министр волча Чэнь Их шоаш гIерташ хилар а лаьгIдалийтац хунвэйбинашеи цзаофанешеи. МИД-а здане пенаш тIа хьалтеха доахк Чэнь Ина духьалара лозунгаш. Министерства хьалхашка митингаш ю хунвэйбинаша. Дукхха салтий а оттабаь лораеш я министерство.

Мао Цзэ-дуна группана духьал ва яхаш бехке веча Цзилински военни округа (Къилбаседа Малхбоален Китай) военначальникех волча Хэ Цзисяна духьал даьха дукха плакаташи листовкаши я. Хунвэйбинашеи цзаофанешеи дIадех Хэ Цзи-сяна таIазар дар. Уханьски военни округа командующи вола Чэнь Цзай-дао санна, Мао Цзэ-дуна политикана духьал ва Хэ Цзисян, йоах цар. ХIаьта Чэнь Цзай-дао маоцзедунисташа бехке вэ из гучахва Мао Цзэ-дуна группана духьал валарах, листовкаш арайоахал, митингаш еш цунна духьалара доаха кампани леляю цар. Хэ Цзи-сян «Цзилински Чэнь Цзай-дао» ва а яхаш, хунвэйбинашеи цзаофанешеи дIадех: «провинци Цзилинь мукъаякхар!».

Цу хана чухь Пекине дIахезай военни округай итт совгIа вола политически комиссар балха тIара дIаваккхарах йола КПК ЦК решени, из бакъду эскара чухь Мао Цзэ-дуна групп тIехьабараштеи духьалбараштеи юкъера къовсам лакхбаларах деча хоамаша.

Китае эггара а йоккхагIа йолча городе Шанхае арадувлача «Вэньхуэй бао» яхача газето хоам бора маоцзедунисташи Лю Шао-цепа тIехьабараши вIашка гIерташ ба, яхаш. «Порядкаш ца хилар дIадаккхара» шанхайски дизельни двигателий заводе вена хинна Мао Цзэ-дуна 20 халкароxo «йийтта а йийтта, лаьпав укх деношка. Июнь бетта а герз юкъе я доаккхаш ловчаш хиннад» цу заводе, яхаш язду газето.

Чжэцзуян яхача малхбоаленкитайски радиос аьннад, яхаш, доазол дехьарча корреспонденташа хоам бу, Чжэцзяне Мао Цзэ-дуна тIехьабараша духьал чу а хьилха «тамаше атака» а ю, мао-цзэдунисташта «йоккхий топаш еггарах човнаш а яьй» яхаш. Радиос из бахьан бехке бу КНР председатела тIехьабараш.

Китаера деча дуккхача хоамаша тешал ду «культурни революце» мехка экономика йохаеш хилара, из производствана новкъа хилара. Японски газеташа деча хоамех, мехка эггара а йоккхагIа йолча мехкдаьтта промыслашка порядкаш яц. Иштта хоам бу, Китае эггара йоккхагIа йолча фушиньски кIоран шахташка июль бутт юкъеккхаьчача хана деиз болх соцабаьба, яхаш. Из бахьан долаш еррига йоккхача моттигерча заводий болх а соцаб, царца мехкдаьтта чакхдоахача завода бар а болаш.

(ТАСС).

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3.44-96; редактора зам. 3-39-11; бехктокхама секретара—3-34-38; партийни вахареи, культураи, промышленностеи отделий—3-42-30; юрта боахамеи письмойи отделий — 3-42-28.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж) зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05264. Заказ № 3836.